

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 25 MEI 1927

No. 595

INHOUD.

	Blz.
NOG EENS DE WISSEL EN DE CHEQUE door <i>W. Westerman</i>	468
Doovend vuur. Het verslag der zoogenaamde socialisatie-commissie door <i>Prof. Ir. P. de Vooy</i>	470
De Rijksmiddelen	472
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De „Companies Act” door <i>F. W. Forge</i>	473
De ontwikkeling der Oostenrijksche bankbalansen en de balansen voor 1926 door <i>Dr. Richard Kerschagl</i>	474
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederl.-Indië	477
MAANDLIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	478
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	479—486
Geldkoersen.	Bankstaten.
Wisselkoersen.	Effectenbeurzen.
	Goederenhandel.
	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN. Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.***ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.****COMMISSIE VAN ADVIES.**

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbicus; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra, Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*Secretariaat: *Pieter de Hoohweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

24 MEI 1927.

Van een belangrijk ruimer worden van de geldmarkt valt nog weinig te bemerken. In het begin der week was er vrij veel aanbod van callgeld, waardoor de call-rente tot 2½ à 3 pCt. terugliep; maar gisteren was het aanbod weder sterk ingekrompen en werd 3¼ à 3½ pCt. betaald. Particulier disconto was in het midden der week voor 3½ pCt. regelmatig te plaatsen. Het aanbod van wissels blijft echter groot en geldgevers zijn, mede in verband met de hooge wisselkoersen en de goudonttrekkingen, zeer terughoudend, zoodat later weder herhaaldelijk 3⅞ pCt. moest worden toegestaan. De prolongatierente schommelde tusschen 3½ en 3¼ pCt.

* * *

De post binnenlandsche wissels op den weekstaat van De Nederlandsche Bank vertoont een teruggang van ruim f 3 miljoen; de post beleeningen daaru-tegen een toename van bijna f 9,5 miljoen. Een kleinen teruggang, nl. van bijna f 1,5 miljoen, wijst de post muntmateriaal aan.

De post buitenlandsche wissels liep terug met ruim f 3 miljoen, de post diverse rekeningen onder het actief met bijna f 20 miljoen. De Bank heeft blijkbaar wederom een gedeelte van haar buitenlandsch te goed aangewend tot ondersteuning van den wisselkoers.

De rekening van 's Rijks schatkist wijst een vermindering aan van 's Rijks saldo in rekening-courant met bijna f 3 miljoen. De rekening-courantsaldi van anderen namen toe met bijna f 11 miljoen. De bankbiljetten in omloop namen af van ruim f 813 miljoen tot rond f 793 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo nam toe van ruim f 276 miljoen tot ruim f 277 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 56.

* * *

De vraag naar Dollars blijft nog steeds groot. Ondanks goudverschepping en belangrijke afgifte van de Nederlandsche Bank kon de koers slechts ¼ cent terugloopen. De afgelopen week werd ongeveer f 1.800.000 goud in baren verzonden en verdere zendingen van minstens vijf miljoen gulden in 20 frankstukken worden gereedgemaakt. Londen was vrij stabiel en daalde evenredig aan den dollarkoers. Berlijn aanvankelijk vaster, liep daarna weder tot 59,20 terug. Yen opnieuw zeer flauw. Lires vaster vooral in het begin der week. Ook Madrid was gezocht en kon de daling van de vorige week weder geheel inhalen. In de overige wissels kwam weinig verandering.

LONDEN, 23 MEI 1927.

In de eerste helft van verleden week (Dinsdag en Woensdag) vervielen de van de Bank van Engeland geleende bedragen. De markt slaagde erin, zich van die schuld te ontdoen, doch niet zonder moeite. Gedurende de tweede helft was geld gemakkelijker.

De Discontomarkt heeft een week van verrassingen achter den rug, waarvan de invloed zich sterk uitgedrukt heeft in den prijs (nu 4—4⅞ pCt.) en zich ook nog wel eenigen tijd zal doen gelden.

Nadat in het begin der week sovereigns uit Zuid-Afrika bij de Bank waren ingevoerd, werd het grootste gedeelte van het goud in baren uit Zuid-Afrika aangekomen, voor Amerikaansche rekening gekocht en verscheept, terwijl verder een niet onbelangrijke partij uit Duitschland aan de Bank toevloede. Donderdag en Zaterdag echter werden groote posten, te zamen £ 2.500.000, goud aan de Bank onttrokken, zonder dat de bestemming daarvan werd bekend gemaakt. Dit laatste had heden een ongunstigen invloed en schiep een gevoel van onzekerheid in de markt met het oog op de mogelijkheid voor verdere verrassingen. De fout ligt echter hoofdzakelijk in de markt zelf, daar een privaat disconto van 3⅞—4⅞ bij een bankrate van 4½ pCt. ongerechtvaardigd was. Particulier disconto op ongeveer 4 pCt. brengt dus den koers alleen maar in eene normale verhouding tot officieel disconto. Ondertusschen blijft de vraag in de City: naar welk land wordt dit goud geëxporteerd?

NOG EENS DE WISSEL EN DE CHEQUE.

In de Economisch-Statistische Berichten van 26 Januari jl. gaf ik een kort overzicht van het te Genève behandelde ter gelegenheid van de in December 1926 gehouden vergadering der door de Economische afdeling van den Volkenbond benoemde experts. Het door die experts uitgebrachte verslag was toen nog niet publiek, zoodat ik geen vrijheid vond daaruit te citeeren en mij bepalen moest tot een aanduiding van de hoofdpunten. Thans is dit verslag in druk verschenen en wel als annexe 3 van het „Communiqué au Conseil et aux membres de la Société” bevattende het rapport van het „Comité économique” aan den Raad over de een en twintigste zitting, gehouden te Rome van 25 Februari tot 2 Maart 1927.

Aan de Commissie van experts, bestaande uit de heeren: W. Westerman, den Haag (voorzitter); Dr. Hans von Flotow, Berlijn; Vercheval, Antwerpen; Auguste Weiller, Milaan; Yano, Londen; Dr. Max Vischer, Bazel; Félix Goller, Praag; Ernst Meyer, Kopenhagen; Alwyn Parker, G. B., C. M. G., Londen; Albert Breton, vervangen door Ralph Dawson, New York en Louis Louis-Dreyfus, welke echter door ongesteldheid was verhinderd de zittingen bij te wonen, werden door het Comité économique de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd:

1. Quelles sont les principales difficultés d'ordre pratique dans le commerce international résultant des différences dans le droit et les usages des principaux Etats commerçants signataires de la Convention de La Haye de 1912 (ou dont le système juridique est fondé sur les mêmes principes généraux) en matière: a) de lettres de change; b) de chèques?

2. Parmi ces différences, quelles sont celles qu'il conviendrait de résoudre par voie d'accord international, et quel devrait être le caractère de la solution qu'il conviendrait de recommander dans chaque cas?

3. Dans quelle mesure est-il possible et souhaitable de modifier le système „continental” ainsi amendé et le système „anglo-saxon”, de façon à réduire les divergences entre ces deux systèmes au minimum, sans toucher aux principes fondamentaux?

Aan het antwoord op de beide eerste vragen ontleen ik — eveneens in de Fransche taal, waarin het rapport werd opgesteld en aan het Comité économique aangeboden — de volgende passages:

A. Conflits de lois.

1. Effets juridiques d'une lettre de change tirée dans un pays et payable dans un autre.

Il est important et nécessaire de déterminer d'une manière non équivoque quelle sera la loi applicable au point de vue des effets d'une telle lettre de change.

Les experts estiment qu'il y aurait lieu d'étudier, au point de vue juridique, la forme de rédaction à donner au principe d'ordre général suivant en matière de lettres de change et de chèques: en cas de conflit de lois, c'est la loi la plus favorable à la validité de l'instrument qui devra toujours être appliquée.

Le même principe pourrait être étendu à la validité des endossements.

2. Capacité de s'engager par lettre de change. (Article 74 du Règlement uniforme de la Haye.)¹⁾

L'incertitude existant actuellement à ce point de vue est de nature à créer une incertitude quant à la validité de l'engagement. Les experts sont donc d'avis que tout engagement, pris par une personne réputée capable par sa loi nationale devrait être reconnu valable, quel que soit le pays où la lettre de change circule; ils estiment de plus que toute signature devrait engager son auteur en tous lieux lorsque cette signature l'engage d'après la loi du pays où il l'a donnée.

3. Forme d'un engagement pris en matière de lettre de change.

Les experts sont d'avis que la forme d'un engagement pris en matière de lettre de change doit être déterminé par

¹⁾ Telkens wanneer van „Règlement uniforme de la Haye” wordt gesproken is bedoeld het in de Haagsche Conferentie van 1912 vastgestelde uniform reglement voor den wissel en het orderbriefje.

la loi de l'Etat sur le territoire duquel cet engagement a été souscrit (article 75 du Règlement uniforme).

4. Forme et délai du protêt.

Les experts estiment que l'adoption et la mise en vigueur généralisée de l'article 76 du Règlement uniforme auraient pour conséquence de faire disparaître une grande partie des difficultés actuelles.

B. Causes de nullité résultant de dispositions légales différentes.

1. Timbre.

Les experts croient devoir souligner tout particulièrement la grande importance de cette question. En effet, les dispositions de certaines lois fiscales relatives au timbre ont pour conséquence d'entacher la lettre de change de nullité en cas de non observance de ces dispositions.

C'est pourquoi les experts attacheraient le plus grand prix à voir adopter et mettre en vigueur, par le plus grand nombre possible d'Etats, les dispositions de l'article 19 de la Convention de La Haye.

Ils croient cependant savoir qu'il ne serait pas possible à l'Angleterre de s'engager dans cette voie.

Se référant aux pages 110, 111 et 117 du *Livre brun*¹⁾ (document C. 487. M. 203. 1923. II), les experts désirent néanmoins attirer tout particulièrement l'attention du Comité économique sur les très graves difficultés d'ordre pratique consécutives au caractère confus des règles relatives aux valeurs négociables en Grande-Bretagne.

En conséquence, les experts sont unanimes à signaler au Comité économique l'intérêt qu'il y aurait à insister auprès du Gouvernement britannique pour qu'il codifie aussitôt que possible les lois britanniques sur le droit de timbre et publie annuellement un barème des droits et exonérations en vigueur.

Etant donné l'importance toute particulière de la place de Londres dans le commerce international, les experts ne sauraient assez mettre en relief l'utilité pratique d'une pareille mesure.

2. Clause d'intérêts. (Article 5 du Règlement uniforme).

La législation de certains Etats entache de nullité une lettre de change productive d'intérêts ou tout au moins ladite clause. Une pareille stipulation paraît inadmissible aux experts, d'autant plus qu'il est fait un usage courant de telles lettres de change. Ils pensent qu'il faudrait arriver à faire reconnaître, dans tous les cas, le droit de stipuler dans la lettre de change que le montant sera augmenté de certains frais et charges.

Ils souhaitent également voir adopter la règle suivante: à défaut d'indication du taux de ces intérêts, le taux sera celui des intérêts judiciaires en vigueur dans chaque pays pour les dettes commerciales.

3. Mention de la cause de l'obligation.

Il est désirable de voir disparaître de toutes les législations où elle existerait encore la disposition en vertu de laquelle l'absence de cette mention constitue une cause de nullité.

C. Cas de force majeure.

La diversité des législations à cet égard est une des causes principales des difficultés rencontrées par les intéressés dans la pratique journalière des affaires.

Les experts sont d'avis que cette difficulté devrait être résolue par une conférence internationale, mais ils insistent sur la nécessité absolue de trouver une solution à ce problème, soit dans le sens de l'article 53 du Règlement uniforme, soit dans le sens du projet de la Chambre de commerce internationale²⁾, soit enfin au moyen d'une clause permettant d'exercer un recours en garantie.

Ils estiment que le cas d'un moratorium institué par un Etat doit être considéré comme un cas de force majeure empêchant l'accomplissement des formalités auxquelles

¹⁾ Met „livre brun” is bedoeld een uitgave van den Volkenbond in 1923 verschenen en bevattende vele gegevens over deze materie.

²⁾ Texte proposé par la Chambre de commerce internationale:

„Quand un acte nécessaire pour l'exercice et la conservation des droits découlant d'une lettre de change n'a pu être accompli dans les délais prescrits à la suite d'une disposition légale édictée à l'étranger ou d'un cas de force majeure, les droits ne sont pas affectés par l'inobservation du délai si l'acte est accompli postérieurement dans l'espace d'un mois après la disparition de l'obstacle.”

l'exercice des droits afférents à la lettre de change est subordonné.

D. Jours de grâce. (Article 73 du Règlement uniforme.)

Les experts sont unanimes à réclamer l'abolition des jours de grâce, consacrée d'ailleurs par l'article 73, alinéa 2, du Règlement uniforme. Toutefois, en ce qui concerne les délais dans lesquels doit s'effectuer la présentation au paiement, ainsi que l'établissement du protêt faute de paiement, ils estiment, à l'exception des experts américain et britannique qu'il y a lieu de recommander l'application des règles posées respectivement par les articles 37 et 43, alinéa 2, du Règlement uniforme.

E. Jours ouvrables et fériés.

Les experts sont d'avis qu'il y a lieu d'appliquer la règle consacrée par l'article 72 du Règlement uniforme, en vertu de laquelle le paiement ne peut être exigé que le premier jour ouvrable qui suit le jour férié, et que les délais pour l'accomplissement des actes relatifs à la lettre de change sont prorogés jusqu'au premier jour ouvrable suivant.

F. Considérations particulières au chèque.

Les experts estiment à l'unanimité qu'il convient de développer et de généraliser l'usage du chèque dont l'emploi comme moyen de paiement n'est même pas accepté par les administrations publiques de certains pays.

Ils sont d'avis qu'il y a lieu de reprendre les travaux tendant à l'unification de la législation en cette matière, travaux qui, au point de vue international, ont été commencés à la Conférence de 1912 de La Haye et dont la Chambre de Commerce Internationale s'occupe également depuis plusieurs années. Ils sont convaincus que le commerce en général trouverait, dans une telle unification et dans un usage plus étendu du chèque, le plus grand avantage.

A l'unanimité, ils expriment l'avis que les travaux d'unification devraient être repris en admettant comme base le principe fondamental que le chèque doit être considéré comme une lettre de change tirée sur un banquier et payable à vue.

Sans préjudice à ce principe fondamental, chaque pays conserverait la liberté de déterminer les dispositions matérielles ou formules applicables au chèque. Cette liberté ne pourrait toutefois s'étendre jusqu'à la possibilité de déclarer nul et non avenue un chèque qui ne répond pas aux exigences de la loi du pays où il circule, quand bien même il serait conforme à celles de la loi du pays dans lequel il a été émis.

* * *

Les considérations qui précèdent ont pour but de répondre aux deux premières questions du Comité économique.

En ce qui concerne la troisième, les experts ne se dissimulent pas la difficulté qu'il y a à obtenir l'adhésion des pays de droit anglo-saxon à tous les principes et règles sur lesquels les autres pays, dits du groupe continental, désiraient parvenir à un accord. Ils estiment donc, comme le Comité économique lui-même, que, faute d'une uniformité complète, qui serait évidemment la plus souhaitable, il y a lieu de poursuivre le rapprochement des législations continentales. Ce rapprochement leur paraît, d'ailleurs, réalisable et ils estiment que de grands efforts doivent être faits en vue de tendre à l'unification du droit continental en la matière.

Les experts estiment qu'une fois ce résultat atteint, un rapprochement ultérieur entre le système continental et le système anglo-saxon présentera de plus grandes chances de succès qu'à l'heure actuelle. Ils reconnaissent que les sept concessions que l'expert britannique a fait prévoir constituent un pas dans cette direction.¹⁾

C'est dans ce sens que les experts préconisent la convo-

¹⁾ Deze voorstellen zijn, blijkens een aan het rapport toegevoegden Appendix:

1°. Les jours de grâce seront supprimés;

2°. Dans tous les cas où l'échéance d'une lettre de change tombera un jour non ouvrable, elle sera payable le premier jour ouvrable suivant;

3°. Si la somme payable en vertu d'une lettre de change est exprimée plus d'une fois en lettres ou plus d'une fois en chiffres, et qu'il y ait une différence, c'est la somme la moins élevée qui est payable;

4°. Si il est stipulé sur une lettre de change qu'elle est payable avec intérêt, sans que le taux de l'intérêt soit spécifié, l'intérêt sera payable au taux de cinq pour cent;

5°. Si l'acceptation consiste dans la simple signature du tiré, cette signature doit figurer sur le recto de la lettre de change;

6°. Lorsqu'une lettre de change n'est pas payée par non

cation d'une nouvelle conférence internationale en laissant au Comité économique le soin de prendre les mesures préparatoires qu'il jugerait nécessaires dans le cas où cette suggestion serait adoptée.

De doorlezing van het rapport leert, dat de experts gebonden waren aan de beantwoording van zekere vragen, maar ook, dat zij zich bij die beantwoording op een ruim standpunt hebben gesteld.

Indien de experts zich angstvallig aan de gestelde vragen hadden willen houden, dan zou hun taak op niets anders dan een generale repetitie voor een nieuwe internationale conferentie zijn uitgelopen en maanden gevorderd hebben. Waar reeds in de, aller-eerste vergadering duidelijk uitgesproken en algemeen beaamd werd, dat men zoo spoedig mogelijk tot een internationale conferentie, als vervolg op die van 1910 en 1912 moest komen, heeft men er de voorkeur aan gegeven, een keuze te doen uit tal van bestaande moeilijkheden en het licht te laten vallen op eenige punten, die op zichzelf reeds zoovele redenen waren om de unificatie weder, op de boven geschetste wijze ter hand te nemen. De experts waren volkomen bekend met het voorbereidend werk door een Comité uit de Internationale Kamer van Koophandel verricht en ook het „Comité Economique" was daarvan op de hoogte. Het sprak dus ook wel vanzelf, dat de experts het niet nodig hebben geacht, voor de bezwaren waarop zij het licht lieten vallen, tegelijk een formuleering te geven, die aan alle desiderata beantwoordt. Dit toch was reeds voor een deel door het Comité uit de Internationale Kamer geschied en behoorde verder tot het werk der komende internationale conferentie.

Dat er afwijkingen bestaan tusschen sommige te Genève geuite meeningen en de ontwerpen der Internationale Kamer is begrijpelijk, daar de vergadering uit een ander milieu voortkwam en het onverstandig geweest zou zijn, wanneer zij, die op het standpunt der Internationale Kamer stonden, hun wil hadden willen opleggen aan de andere experts. Men moet niet vergeten, dat en de experts en de Internationale Kamer zich bewust zijn voorbereidend werk te doen, dat er volstrekt nog geene algemeene overeenstemming is, hoogstens een „leidraad" en dat men alleen tot een-geheele of gedeeltelijke overeenstemming kan geraken op een internationale diplomatieke conferentie. Daarop was dan ook uitsluitend het streven gericht en in dat licht moet men het rapport lezen en zal men te Stockholm de ontwerpen der Internationale Kamer moeten bespreken.

Ik laat thans volgen het rapport door het Comité économique uitgebracht aan den Raad van den Volkenbond.

Le Comité a examiné au cours de la présente session le rapport (Annexe 3) qui lui a été présenté par les experts dont il avait antérieurement proposé la réunion.

En convoquant ces experts choisis en grande partie dans le milieu des gens d'affaires qui pour leurs transactions journalières se servent de la lettre de change et du chèque, le Comité économique entendait se placer à un point de vue essentiellement pratique, et avait surtout demandé à ces experts de lui indiquer les difficultés vraiment sérieuses résultant dans la vie journalière, pour les banquiers et pour les commerçants, des principales divergences existant entre les diverses législations aussi bien en matière de lettres de change que de chèques. S'inspirant de ces directives, les experts, sans s'arrêter à une énumération complète de ces divergences et des difficultés qu'elles entraînent, se sont attachés à indiquer celles de ces difficultés qui, à cause de leur fréquence et de leur importance, justifient à leur avis une tentative de rapprochement des législations. Ils n'ont retenu

acceptation, une personne obligée par la lettre peut néanmoins l'accepter par intervention.

En ce qui concerne les chèques, les experts américain et britannique ont pris note avec grande satisfaction de la recommandation unanime du Comité, aux termes de laquelle un chèque devrait être considéré comme une lettre de change tirée sur un banquier et payable à vue. Ceci constituerait un progrès très net.

pour cette énumération que les questions qui leur paraissent susceptibles de recevoir une solution satisfaisante sous la forme d'un accord international. On trouvera dans le rapport des experts, reproduit dans l'annexe 3, les détails relatifs à chacun de ces points; mais, tout en formulant leurs propositions, les experts n'ont pas cru qu'il leur appartenait de donner à leurs suggestions la forme de textes précis, estimant que cette tâche devait être confiée à des hommes de loi.

Le Comité a noté avec satisfaction que les experts partageaient son opinion quant à l'utilité de consacrer au premier chef les efforts à une tentative d'assimilation ou de rapprochement des dispositions législatives des pays appartenant au système continental. Le Comité partage également l'avis des experts que, si pareille assimilation peut être atteinte, un rapprochement éventuel entre le système continental et le système anglo-saxon se trouverait facilité, tout au moins dans une certaine mesure.

Le Comité économique estime que le rapport des experts, auxquels il tient à adresser cordialement ses remerciements, marque un progrès important vers le but qu'il désire atteindre.

Maintenant que le Comité est en possession d'une liste, dressée par des autorités hautement compétentes, des principales difficultés causées dans la pratique du commerce international par la diversité des législations existant en matière de lettres de change, la voie est libre pour un nouveau pas en avant vers l'élaboration d'articles appropriés qui serviraient de base à une entente internationale, soit sous forme d'une convention soit de recommandations à observer par les législatures nationales, afin d'éviter ou d'atténuer le préjudice causé par les divergences que le rapport des experts a spécialement mentionnées.

En conséquence, le Comité proposerait, avec l'approbation du Conseil, de convoquer une nouvelle réunion d'experts composée en majorité de juristes et de les charger de procéder à l'élaboration de textes répondant au but ci-dessus mentionné. Ces textes seraient soumis à l'examen du Comité à une session ultérieure.

Après avoir pris connaissance des réponses des experts et avoir procédé, le cas échéant, à telles consultations des milieux intéressés dans les différents pays qui pourraient paraître utiles, le Comité se réserve de présenter au Conseil des propositions définitives en la matière.

Na het zeer duidelijke advies van de Commissie van experts en de beëindigde voorbereidende werkzaamheden van de Commissie uit de Internationale Kamer, waarvan ook het Comité économique op de hoogte is gesteld, werkt deze uitspraak eenigszins als een „douche”. Het maakt den indruk, alsof het rapport der experts niet goed gelezen is, of dat het Comité économique daarin alleen heeft willen lezen, wat in zijn kraam te pas kwam en wat strookte met zijn wenschen. Nergens hebben de experts gezegd, dat de door hen opgenoemde belangrijke punten geschikt waren om op zichzelf geregeld te worden, buiten verband dus met alle andere geschilpunten, nergens werd door hen van een „accord international” speciaal voor deze punten gesproken. En wanneer de experts zich niet met de uitwerking van artikelen, alleen die geschilpunten rakende, hebben beziggehouden, dan is dit niet gebeurd, omdat het prematuur zou zijn geweest en den indruk kon hebben gewekt alsof de experts al de andere buiten bespreking gelaten punten van minder gewicht achtten. Het Comité économique doet het voorkomen, alsof het van de experts een lijst van de voornaamste moeilijkheden heeft ontvangen, waaraan alleen maar de tekst voor een internationaal accord ontbreekt en wil nu dit accord trachten tot stand te brengen, nadat een nieuwe commissie van experts, nu meerendeels bestaande uit juristen, die teksten heeft uitgewerkt en daarvoor, zoo noodig, weer de geïnteresseerde kringen van de verschillende landen zijn geconsulteerd. Eerst dan zal het Comité économique definitieve voorstellen aan den Raad te dezer zake aanbieden.

Geïgnoreerd wordt de gereed liggende arbeid van het Comité uit de Internationale Kamer, geïgnoreerd wordt eveneens de raad van de Commissie van experts die reeds thans de internationale conferentie wil laten plaats vinden.

Er is iets onbegrijpelijks in deze houding en men gaat zich afvragen wat hier eigenlijk achter steekt. Waarom al deze omslag, dit langzame werken, deze nu toch wel overbodige consultatiën en informatiën, dit geheele onpractische procédé van internationale accoorden op enkele punten, nu het materiaal voor een flink aanpakken van de geheele unificatie gereed ligt.

De Internationale Kamer van Koophandel zal zich hierover ter gelegenheid van het Congres te Stockholm zeker wel uitspreken en het ongetwijfeld betreuren, dat de geheele aangelegenheid buiten haar schuld zoo op de lange baan geschoven wordt.

den Haag, 10 Mei 1927.

W. WESTERMAN.

DOOVEND VUUR. HET VERSLAG DER ZOOGENAAMDE SOCIALISATIE-COMMISSIE.

Na de bewogen Novemberdagen van 1918 werd bij de behandeling der Staatsbegroting in 1919 de socialisatie uitvoerig ter sprake gebracht. Mr. Marchant, krachtig ondersteund door Mr. van Schaik vroeg een onderzoek van regeeringswege. Daartoe werd besloten. Op 11 Maart werd een Staatscommissie ingesteld, en veertien dagen later geïnstalleerd. In 1920 hield zij 8 vergaderingen; in 1921 en 1922 telkens 11 en in 1923 maar één vergadering. Daarna was het rustig, tot nu in 1927 een verslag der commissie verscheen, en spoedig de ontbinding volgde.

Is het juist van deze Staatscommissie te spreken als van de socialisatie-commissie? (zie E.-S. B. no. 592) Stellig is het meer dan eens gebeurd, soms ironisch, soms uit gemakzucht. De naam was lang en ingewikkeld. „Staatscommissie, ingesteld met opdracht te onderzoeken door welke wettelijke maatregelen de voortbrenging en verdeling van goederen meer dienstbaar kunnen worden gemaakt aan het algemeen belang”. Het is blijkbaar noch aan de peeten, noch aan de naaste familie gelukt een bruikbare afkorting te vinden. En daar de officieele aanduiding zoo bij spreken als schrijven wrevelig maakte, is het te verklaren, dat sommigen den naam: socialisatie-commissie aanvaardden. Met evenveel recht had men commissie ter bestrijding der socialisatie kunnen zeggen, lettende op enkele der aangewezen leden. Allicht is in kringen der Haagsche bureaucratie de naam „kapstok” weleens gefluisterd. Alles ten onrechte. In 1919 en 1920 hield het onderwerp der socialisatie velen ernstig bezig en dat in het hooggetijde der commissie-regeering, ook op dit gebied eene commissie zou werkzaam zijn was zeer begrijpelijk. Toch kan thans de kritiek niet 't zwijgen opgelegd worden. De klaarblijkelijke mislukking der commissie maakt het noodzakelijk duidelijk te doen uitkomen, waaraan het lag. Allereerst deugde de grondslag, nl. de opdracht niet. Dat is nu achteraf gemakkelijker te zeggen dan toen, maar is toch juist. Ware de Staatscommissie belast geworden zooals b.v. kleine groepen deskundigen in Duitschland, Oostenrijk, Rusland, etc., met het ontwerpen van maatregelen ter doorvoering van wat socialisatie heette, dan zou de naam gepast hebben. Eene definitie van de socialisatie als: „dienstbaar maken van voortbrenging en verdeling van goederen aan het algemeen belang zou stellig in die dagen niet aanvaard zijn. Ook is het duidelijk, dat de regeering in 1920 geen voorbereiding van het vol doen aan de eischen der sociaal-demokraten wenschte. Indien geen socialisatie, wat dan wel? In die dagen werd er druk een ander stelsel gepropageerd en toen tegenover de socialisatie. Later zou het onder de aanduiding bedrijfsorganisatie en medezeggenschap gelden als een stap erheen. In 1920 was dit nog niet het geval. Het ware dus logisch geweest, indien een geleerde commissie zich met de tegenstelling: socialisatie-bedrijfsorganisatie had bezig te houden, om uit te maken wat te verkiezen zou zijn. De opdracht zegt daarvan niets. De waarschijnlijkheid is groot, dat de regeering zoo iets nooit bedoelde. Want tegelijkertijd

was er een sub-commissie uit den Hoogen Raad van Arbeid ingesteld om aan de hand van een door den minister ontworpen leidraad de wenschelijkheid en de invoering van bedrijfsorganisatie zooals het toen werd verstaan, te bespreken. Aan de formulering der opdracht heeft men al heel weinig houvast. Dat bemerkte de commissie toen zij zich moest afvragen wat de woorden: „verdeling van goederen” beteekenden. Het was tweeledig op te vatten. Ofwel wat distributie heet, dus het brengen der goederen van producent naar verbruiker. Ofwel het verdeelen van het maatschappelijk inkomen, dat toch uit verbruiksgoederen bestaat, over personen, groepen, klassen, enz. Ware het niet, dat de commissie onmiddellijk besloot zich niet door enge interpretaties vast te leggen, zoo zou zij allicht meer hebben kunnen vragen. Wat is dienstbaar aan 't algemeen belang? Is het dienstbaar aan den staat, die 't algemeen belang moet vertegenwoordigen? Zoo ja, waarom dan niet liever dienstbaar aan den staat geschreven? Zoo neen, hoe is dan de dienstbaarheid te scheiden en te begrenzen van de toch steeds bestaande dienstbaarheid aan persoonlijke belangen? Of is 't wel juist van dienstbaarheid te spreken? Is niet een doelmatige voortbrenging en verdeling van goederen identiek met volkswelvaart en algemeen belang. De Staatscommissie heeft zich met dergelijke begripsanalyse niet bezig gehouden. Zij zag blijkbaar een weg en een taak voor zich. Te midden der geestesverwarring van een revolutionaire stemming, die wenschen en mogelijkheden, doeleinden en middelen door elkaar haalt, was het een eisch des tijds, dat de samenhang tusschen staat en zakenleven getoetst werd aan de opbruissende hervormingsplannen.

Dat was de taak. En de weg? Er lag iets voor aller voeten, nl. het rapport van de S. D. A. P. over de socialisatie. De samenstellers ervan hadden 't werk ernstig opgevat, en dan ook gewezen op een gebrek, dat nl. de grondslag van elke partieele socialisatie een nauwkeurig en feitelijk onderzoek moest zijn. Zoo'n onderzoek had de S. D. A. P.-commissie zelve niet kunnen uitvoeren. Zij vroeg daarvoor een regeeringsenquête. Wat lag nu meer voor de hand dan aan deze vraag te voldoen. Daarmee was over 't beginsel der socialisatie niets beslist. Voorstanders konden men aan 't werk laten trekken onder scherpe en kritische contrôle van twijfelaars en tegenstanders. De opdracht zegt van zoo iets niemandal, maar verzet er zich evenmin tegen. Wel noodigde de regeering twee vooraanstaande leden der S. D. A. P.-commissie voor de Staatscommissie uit nl. de heeren Wibaut en v. d. Waerden. Het was logisch, dat deze beide zekerheid wenschten over de bedoeling der regeering. Zij stelden de voorwaarde, dat een enquête zou plaats vinden, en de regeering aanvaardde het. Maar een opdracht tot enquêteeren kreeg de Staatscommissie niet. De regeering vroeg: denk er nog eens over of een enquête noodig is, en zoo ja, dan was er geen bezwaar. De stille wenk, die hierin lag opgesloten, is gevolgd. De Staatscommissie begon niet onmiddellijk met een onderzoek van feiten, doch met een overzicht van het terrein harer werkzaamheden. Zij stelde een uitvoerig werkprogram vast, dat allereerst ten doel had het probleem (socialisatie, of beter samenhang tusschen staat en zakenleven) te analyseeren en de verschillende oplossingen door eene algemeene bespreking scherp te omschrijven. Daarmede werd begonnen. Hierbij kwamen echter geleidelijk verschillende moeilijkheden opduiken. Ten eerste, dat het bedoelde overzicht niets meer of minder dan de geheele economie omvatte en bij de veelzijdige samenstelling der commissie tot zulke breede en gedetailleerde debatten leidde, dat op den duur aller belangstelling niet geboeid kon blijven. Ten tweede, dat van andere zijde haast werd gemaakt met de onsocialiseering van het zakenleven, d.w.z. met het opheffen van crisisinstellingen en dwangmaatregelen, die in en na den oorlog het zakenleven „meer dienstbaar aan het al-

gemeen belang hadden gemaakt” dan het zonder inmenging zou zijn geweest.

De Staatscommissie had het plan dit gebied te onderzoeken en te adviseeren over voortzetting, opheffing, hervorming etc. van een en ander. Een ware schoonmaakwoede voorkwam haar ijver. Dit zou nauwelijks mogelijk geweest zijn, indien niet ook bij het publiek achter de staatspartijen de belangstelling voor socialisatie snel afnam. Het vuur doofde snel, waar de vage leuze zich moest kristalliseeren in duidelijke plannen en daarachter de groote antithese van vrijheid en dwang opdook. Wat werd meer verlangd? Bevrijding van dwang of de socialisatie die besteding, zoo niet vermeerdering van dwang en plichtsoplegging zou eischen. Engeland, en ook Duitschland kozen niet alleen, zij snelden naar de vrijheid. En de gedachte om het zakenleven in den Staat te doen opgaan, in elk geval dan den Staat dienstbaar te maken, zou na 1921 alleen practische vormen zoeken in Rusland, later in Italië. De warmste voorstanders der socialisatie van 1919 hebben die ervaringen met weinig belangstelling gevolgd. Men zou bijna kunnen zeggen, dat zij er geen notitie van namen, zoo groot als de afkeer was van dien bijzonderen Staatsvorm, waarin het zakenleven opging, en waar democratie en vrijheid geen plaats meer vonden. Deze stemmingsverandering voltrok zich geleidelijk en eerst langzaam, maar de Staatscommissie kon zich bij hare discussies minder en minder gevoelen als in een centrum der publieke belangstelling. De presentielijsten der vergaderingen zouden het kunnen aanwijzen hoe verscheidene en belangrijke leden in ijver verminderden. Toch is de geschiedenis en ook het einde der commissie nog door een merkwaardigheid gekenmerkt, die buiten de lijn van langzame, maar in snelheid toenemende daling, valt, en een plotseligen breuk veroorzaakte. In 't voorjaar 1921, dus nadat de commissie nog geen jaar aan 't werk was, en ook nog niet aan de regeering verzocht had om 't enquête-recht, bood de minister het uit zichzelf aan. De regeering achtte nl. een onderzoek naar kartellen noodig, en verzocht de Staatscommissie dit in te stellen. En daar het op haar weg lag, nam de commissie de taak gaarne op zich. Door enkele van hare leden werd een wetsontwerp voorbereid en na behandeling in eenige vergaderingen aan de regeering aangeboden. Over de uitwerking ontspon zich eenige discussie, die traineerde totdat eindelijk de regeering kwam verklaren, dat zij in 't geheel geen enquête wenschte.

Om deze meeningsverandering te begrijpen is het noodig op data te letten. Het was ondertusschen 1923 geworden. Daar de enquête ook bij het tot stand komen der commissie van centrale betekenis was geweest, is het duidelijk, dat het doovend vuur nu op eens uitgeblazen werd. Nog een poging werd afgewacht. Door een initiatief-voorstel van Dr. v. d. Waerden, werd aan de Tweede Kamer een beslissing gevraagd over deze zonderlinge geschiedenis. Doch ook deze bekeek het onderwerp iets kalmer als in 1919 en stemde het voorstel af: toen was 't voorgoed uit.

Het verslag, dat nu pas geleden de begrafenis der commissie moest mogelijk maken, is vanzelf sprekend geen antwoord op de oorspronkelijke opdracht. Het bestaat uit fragmenten, die maar een zeer betrekkelijke historische waarde bezitten. Wat men erin kan vinden is allereerst, ofschoon achter in de Bijlagen opgenomen, de correspondentie met de regeering, die de commissie ertoe bracht haar taak op te geven. Daarnaast staat dan het wetsontwerp, dat het enquête-recht had moeten mogelijk maken.

In de tweede plaats is van enig belang het program, dat de commissie op 24 April 1920 vaststelde en haar werkplan noemde. Ook al in een Bijlage.

Pas in de derde plaats zou men de aandacht mogen vragen voor de voorbereidende discussies, die krachtens het werkplan ter oriëntering gehouden werden. Een

uitvoerig, en volgens de leden, die de vergaderingen meemaakten, zeer correct en overzichtelijk verslag van deze discussies zijn eigenlijk verdienstelijk uitgewerkte notulen. Men kan daarin van allerlei vinden, en voor iemand, die lust heeft na te pluizen, zouden er ook wel interessante conclusies uit te trekken zijn. Niet echter in dezen zin, dat de gestelde vragen erdoor tot oplossing gebracht zouden worden, maar over de houding van voor- of tegenstanders der socialisatie. Dat ware echter meer interessant indien het onderwerp actueel was gebleven. Dan had een analyse van wat men overheidsbedrijf, gesocialiseerd bedrijf, of gemeenschapsbedrijf noemde, en hoe over die begripsomschrijving geoordeeld werd een principieele betekenis.

Dan had het ook zin nader in te gaan op de uitvoerige beschouwingen gewijd aan de plaats, die de coöperatie in de socialisatie innam of behoorde in te nemen. Dan zou schrijver van dit artikel wellicht nog eens uitvoerig de aandacht vragen voor de beschouwingen door een lid gehouden over sociale productiviteit in de gedachtengang van Solvay.

Het heeft echter geen zin thans hierop nader in te gaan. Uiteraard zijn de gedetailleerde beschouwingen alleen te waardeeren als een toepassing van het werkprogram. Dit zou eerder een uitvoerige bespreking verdienen. Doch de redenen, die het zoogenaamd verslag der zoogenaamde socialisatie-commissie maakten tot een fragment, gelden ook thans. Uitvoerige beschouwingen over den samenhang en over nieuwe verbindingen tusschen Staat en zakenleven, kunnen zich met meer recht op aandacht aansluiten bij de ervaringen in Rusland en Italië, of bij de plannen, die de Engelsche Labour partij maken moet wanneer zij de regeering zal gaan veroveren, dan dat zij teruggaan in de beschouwingen, die de jaren 1919 en 1920 ten beste gaven.

Voor de leden der Staatscommissie is het verslag zeker een interessante herinnering aan de ruim dertig vergaderingen, waarvan vooral de eerste tien boeiend debat te hooren gaven.

Ir. P. DE VOOYS.

16 Mei 1927.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand April 1927, in vergelijking gebracht met de overeenkomstige cijfers van April 1926.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 42.368.500 op tegen f 42.213.000 in April 1926 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 155.500. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof de raming met een bedrag van f 2.992.800.

De totaal-opbrengst over de eerste vier maanden van dit jaar bedroeg f 166.872.200, zijnde f 6.378.700 méér dan die in hetzelfde tijdvak van 1926, terwijl de raming met f 9.369.300 werd overschreden. Laat men echter, om een meer zuivere vergelijking te krijgen, de rijwielbelasting, die voor verreweg het grootste gedeelte in de maand Januari van elk jaar binnenkomt, buiten beschouwing, dan blijkt, dat de opbrengst der overige middelen over de maanden Januari t/m. April 1927 1/3 van de voor dat jaar geraamde opbrengst slechts met f 5.483.900 te boven gaat.

In vergelijking met de overeenkomstige maand des vorigen jaars vertoonen de grondbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de invoerrechten, het statistiekrecht, de zout-, de geslacht-, de bier- en de suikeraccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de zegelrechten, de registratierechten, de rechten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking, de domeinen en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de wijn-, de gedistilleerd- en de tabakaccijns en de belasting op rijwielen. Hieruit blijkt, dat de opbrengst der

middelen in de beide vergeleken maanden slechts weinig verschilt.

In tegenstelling met de beide vorige maanden gaf de grondbelasting ditmaal weer een hooger opbrengstcijfer te zien dan in de overeenkomstige maand van 1926. Het surplus beliep f 43.000 en kan als een normaal accres worden beschouwd. Daar ook de maand Januari voor dit middel nogal voordeelig was, leverden de eerste vier maanden van dit jaar f 365.500 meer op dan het overeenkomstige tijdvak van het vorige jaar; daarentegen bleef de opbrengst in bedoelde periode f 673.600 bij de raming ten achter.

Voor de personeele belasting wordt geen opbrengstcijfer in den middenstaat vermeld. Dit is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat in de maand April de einduitkeering van de provinciale- en gemeenteopcenten (thans ten bedrage resp. van f 1.510.500 en f 4.665.700) betreffende den vorigen dienstpleegplaats te hebben, welke tengevolge van den achterstand op dit middel de opbrengst over de maand April overtrof. Gerekend over vier maanden kwam in 1927 f 470.200 meer in dan in het vorige jaar. De raming werd in gemeld tijdvak niet bereikt (nadeelig verschil f 4.829.500). Hierbij dient echter te worden bedacht, dat de personeele belasting voor het grootste deel in het midden des jaars binnenkomt.

In tegenstelling met de vorige maand gaf de inkomstenbelasting ditmaal een lagere opbrengst (teruggang f 33.000). Een bepaalde oorzaak is voor het vrij onbetekenende verschil niet aanwijsbaar. Vergelijkt men de ontvangsten uit dit middel over de eerste vier maanden van 1926 en 1927, dan blijkt, dat de bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. t/m. Apr. 1926	Jan. t/m. Apr. 1927
1923/24....	f 1.401.900,—	—
1924/25....	" 4.012.700,—	f 577.300,—
1925/26....	" 33.492.800,—	" 2.232.700,—
1926/27....	" —	" 35.951.100,—
Totaal.	f 38.907.400,—	f 38.761.100,—

Uit deze cijfers blijkt, dat op den loopenden dienst (1926/27) méér is ontvangen dan op het overeenkomstige dienstjaar (1925/26) in de eerste vier maanden van 1926. Daarentegen valt op de oude dienstjaren steeds minder achterstand in te halen. Een gevolg daarvan is, dat de inkomstenbelasting van Januari t/m. April 1927 reeds minder heeft opgebracht dan in dezelfde maanden van 1926. De gunstigste tijd schijnt dus voor dit middel voorbij te zijn.

Evenals de vorige maand gaf de vermogensbelasting een lagere opbrengst te boeken. Het nadeelig verschil beliep ditmaal f 81.500 en houdt ongetwijfeld nog verband met de wijziging van de betalings-termijnen dezer belasting tengevolge van de overdracht der invordering aan de ontvangers der directe belastingen. Door de bijzonder hooge opbrengst in de maand Januari overschrijdt de opbrengst over de eerste 4 maanden van 1927 die van hetzelfde tijdvak van het vorige jaar nog met f 189.000, terwijl 1/3 der raming met f 921.900 werd overtroffen. Hieruit kunnen echter geen gevolgtrekkingen voor den verderen loop dezer belasting worden getrokken.

De dividend- en tantiëmebelasting leverde beduidend meer voor de schatkist op dan in April 1926 (f 109.700 méér). Bij vergelijking van de eerste vier maanden blijkt het loopende jaar een surplus boven 1926 op te leveren van f 625.600, waartegenover staat, dat het ontvangen bedrag f 2.319.900 bij 1/3 der raming ten achter bleef.

De accijnzen vertoonden een onderling verschillend beeld. De zoutaccijns bewoog zich ook nu in stijgende lijn en gaf een surplus van f 38.800 boven April 1926. De loop van dit middel blijft alle reden tot tevredenheid geven. Ook de geslachtaccijns gaf ditmaal een hooger opbrengstcijfer te zien (f 80.600 méér), waardoor de daling in opbrengst in Maart jl. weer voor een goed deel gecompenseerd werd. De wijnac-

cijns liep met f 17.400 terug, hetgeen wellicht in de ruime ontvangst in de vorige maand zijn verklaring vindt. Oogenschijnlijk gaf de gedistilleerdaccijns ook een lagere inkomst; de teruggang beliep n.l. f 383.700. Neemt men evenwel in aanmerking, dat de maand April in 1927 slechts vier verschijndagen van den krediettermijn (Donderdagen) bevatte tegen vijf in 1926, dan blijkt de gedistilleerdaccijns per saldo een flink stuk boven de gelijknamige maand van 1926 te zijn uitgekomen. Van Januari t/m. April kwam dan ook f 33.200 méér in dan in hetzelfde tijdvak van 1926. Hierbij dient echter te worden bedacht, dat de raming nog niet werd bereikt (tekort f 317.900). Het bier bracht ditmaal iets meer in de schatkist. Het vrij onbelangrijke accres (f 12.000) laat zich niet nader verklaren. De suikeraccijns wees een hoogere ontvangst aan van f 446.400. Dit kan niet aan een verschil in krediettermijnen worden toegeschreven, daar de maand April zoowel in 1926 als in 1927 vier Maandagen bevatte. Het oploopen der suikerprijzen, nu twee maanden geleden (het krediet loopt over een termijn van 2 maanden), schijnt vele handelaars ertoe gebracht te hebben groote voorraden in te slaan, hetgeen de hoogere opbrengst in de afgelopen maand verklaart. Tenslotte trekt de tabakaccijns de aandacht, die ditmaal terugliep in opbrengst. Het accres bedroeg f 59.000. De stijging in opbrengst, welke in de vorige maand viel te constateeren, wordt er weer voor een groot deel door teniet gedaan.

De belasting op gouden en zilveren werken vloeiende ruimer dan in April 1926 (f 13.800). De opbrengst van de eerste vier maanden steeg hierdoor ruim f 25.000 boven die van dezelfde periode van 1926. Daarentegen liep de belasting op rijwielen terug (met f 109.200). Zooals reeds eerder kon worden opgemerkt, is, dank zij de scherpere controle, in de maand Januari reeds een grooter gedeelte binnengekomen dan in vorige jaren wel het geval was. In totaal kwam aan rijwielplaatjes tot dusver f 5.968.800 binnen. Op een kleine 3 ton na werd dus het geheel voor 1927 geraamde bedrag reeds ontvangen.

Van de middelen, die in meer direct verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten f 596.100 méér op, waarvan f 171.600 te danken was aan het ruimer vloeien van de beursbelasting. Gerekend over vier maanden kwam in het loopende jaar reeds f 1.623.300 binnen boven de opbrengst van 1926. Ook de registratierechten vertoonden een stijging, zij het tot het niet zeer belangrijke bedrag van f 24.900. De rechten op den invoer leverden f 114.900 méér voor de schatkist, terwijl het statistiekrecht een hoogere bate van f 19.200 te boeken gaf. Ook de loodsgelden maakten een goed figuur en kwamen f 58.300 uit boven het in April 1926 ontvangen bedrag, een voor dit middel niet onbeteekenend bedrag. Uit een en ander mag worden geconcludeerd, dat de hier besproken groep van middelen tot tevredenheid stemt.

De successierechten wezen een voordeelig verschil aan van f 182.900 en deden de opbrengst over de eerste vier maanden daardoor f 2.732.800 stijgen boven die van hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. De domeinen brachten f 98.800 méér op.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 9.844.400, waarvan ruim f 4.723.000 aan de Verdedigingsbelastingen was toe te schrijven. De middenstaat van April 1927 wees een opbrengst aan van f 11.391.500. In de eerste vier maanden van 1927 kwam in totaal f 35.167.800 binnen (in hetzelfde tijdvak van 1926 f 35.167.100).

Tenslotte moge er de aandacht op worden gevestigd, dat ditmaal voor het eerst in den middenstaat de inkomsten ten bate van het „Wegenfonds” zijn vermeld. De maand April 1927 bracht voor dit middel een bedrag van f 653.900 op.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE „COMPANIES ACT”.

De heer F. W. Forge te Londen schrijft ons:

Er zijn weinige landen, die het ontwikkelingspeil van Groot-Brittannië hebben bereikt en waar het gebrek aan statistische gegevens zoo groot is als hier. Dit vloeit gedeeltelijk voort uit de onkosten, die met het verzamelen van deze gegevens gemoeid zijn, maar vooral uit de geheimzinnigheid van den zakenman en zijn wantrouwen in experts; iets, dat nu gelukkig minder wordt. Het doel van dit artikel is den vorm van de gepubliceerde verslagen van openbare naamloze vennootschappen van het standpunt van den belegger te bespreken en de daarin voorgestelde wijzigingen, die zijn te vinden in de Companies Act, van 1927, welke thans bij het Hoogerhuis is ingediend. In dit speciale geval mag men wel zeggen, dat Engeland niet zoover bij andere landen achterstaat, wat betreft het afleggen van rekening en verantwoording, terwijl de bijzondere positie en de goede roep van den Engelschen accountant veel bijdragen tot de zekerheid, welke den aandeelhouders kan worden gewaarborgd. Tegelijkertijd toonen verschillende gevallen, die in de laatste jaren veel opzien hebben gebaard, duidelijk, dat wijziging noodzakelijk was. De moeilijkheden, die overwonnen moesten worden, waren echter aanzienlijk en het Company Law Amendment Committee, steeds door den wensch gedreven den wettigen handel niet aan banden te leggen, heeft zijn voorstellen zooveel mogelijk beperkt. Indien de voorstellen uitgevoerd worden, zal er weinig of niets in de gepubliceerde verslagen zijn, dat ook zonder voorschrift niet reeds door velen werd gegeven en zeker niets, dat met de beste tegenwoordige verslagen in strijd zou zijn. Er konden inderdaad in vele gevallen meer inlichtingen met voordeel verstrekt worden dan men eischt, indien men zich niet ten volle aan den wensch gehouden had niet meer bloot te leggen dan noodzakelijk was om den aandeelhouders een goed begrip van de waarde van hun eigendom te geven.

Tot nu toe zijn de bepalingen inzake rekening en verantwoording zóo slap geweest, dat het een der grootste scheepvaartconcerns in het land mogelijk bleek, zijn geheele activa in zijn jaarlijksche balans onder één hoofd te brengen. Zonder de nauwgezetheid van de schatting in twijfel te trekken, grenst het aan het fantastische, dat er zelfs tusschen de vloot van de maatschappij en haar kasgelden geen onderscheid gemaakt werd. In vele andere gevallen, en dit is belangrijker, geven zelfs bedrijven van goede reputatie geen aanwijzing, hoe de waarde der activa berekend wordt, zoodat het dikwijls onmogelijk is uit de verslagen op te maken of er in eenige waardevermindering is voorzien op een fabriek, welke met groote kosten in 1920 werd opgericht of op het bedrijfsmateriaal, dat in 1915 werd aangeschaft voor de fabricage van munitie. De nieuwe wet behandelt dit onderwerp door te bepalen, dat „iedere balans van een maatschappij een overzicht van het aandeelenkapitaal der maatschappij, haar verplichtingen en vorderingen moet bevatten, alsmede die bijzonderheden, welke noodig zijn om den algemeenen aard van de vorderingen en verplichtingen van de maatschappij bloot te leggen, terwijl zij voorts moet verklaren, hoe de waarde van de vastgestelde activa berekend wordt”. Het bepaalt verder, dat de onkosten voor het vestigen van het bedrijf, de „goodwill” en alle verzekerde verplichtingen afzonderlijk opgenomen moeten worden. Voor zoover het een maatschappij betreft, die een zelfstandige eenheid vormt, zou een balans volgens deze regels opgemaakt en voorzien van een gunstig certificaat van een te goeder naam en faam bekend accountant, voldoende inlichtingen geven, d.w.z. mits de laatste zin der aangehaalde clause zóo wordt uitgelegd, dat de verklaring voor iedereen duidelijk moet zijn.

Deze bepalingen zijn in wezen een verbetering van de vroegere praktijken, maar er zijn andere, die bestemd zijn tegemoet te komen aan de nieuwe toestanden, welke zijn ontstaan sinds de oorspronkelijke Consolidating-Act van 1908 aangenomen was. De belangrijkste verandering in de financiële organisatie van de industrie, die sindsdien heeft plaats gevonden, is de enorme toename van de belegging van de eene maatschappij in de aandelen van een andere, die gewoonlijk een dochteronderneming is. Tot nu toe is er geen wettelijke bepaling, die voorschrijft, hoe deze aandelen in gepubliceerde verslagen behandeld moeten worden en niets om te voorkomen, dat obligaties en beleggingen in een dochteronderneming, die haar werkzaamheden gestaakt heeft, te zamen met andere beleggingen in één post worden opgenomen, of dat leeningen aan de eene dochteronderneming worden gecompenseerd door voorschotten van een andere. Het staat den accountants vrij al of niet aan hun inzichten over den toestand uitdrukking te geven, maar aangezien zij nu eenmaal niet plegen te spreken op de vergaderingen der maatschappij, blijft hun commentaar hoogstens beperkt tot een paar woorden in het bij de balans gevoegde verslag. Deze stand van zaken, die zich tot ernstige verhelung der feiten leende, is in het wetsontwerp drastisch verbeterd. In de toekomst worden in elk geval leeningen aan, en beleggingen in dochterondernemingen gescheiden van andere posten en ook afzonderlijk van elkander opgevoerd, evenals leeningen van dochterondernemingen. Zelfs nu behoeven slechts de samengevoegde bedragen te worden gegeven, zoodat het nog onmogelijk zal zijn hun werkelijke waarde vast te stellen, hetgeen aan de eerlijkheid en de schrandtheid van het Bestuur en zijn medewerkers moet worden overgelaten. Er zal echter een wettelijke verplichting komen om bij de balans een opgave te voegen, welke toont hoe de samengevoegde winsten en verliezen van ondergeschikte maatschappijen behandeld zijn in de verslagen van de holding company en of er voorzien is in het verlies van eenige ondergeschikte maatschappijen in haar eigen verslagen en in die van de holding company. Een dochteronderneming wordt omschreven als een maatschappij, waarvan meer dan 50 pCt. van het aandelenkapitaal of van de stemmen in het bezit is van een andere onderneming, of waar deze een meerderheid van directeuren mag aanwijzen. De maatstaf is derhalve de controle en indien om de een of andere reden de maatschappij, die de aandelen bezit, niet de macht heeft de noodige bijzonderheden te verkrijgen, moet zij een desbetreffende verklaring bij de balans voegen.

Hiermede zijn de wijzigingen, die den vorm van gepubliceerde verslagen betreffen, uitgeput en men zal zien, dat zij, ofschoon zij geen revolutionair karakter dragen, de positie van den belegger in menig opzicht verbeterd hebben. Rest nog het daarmee nauw verband houdende onderwerp van de verantwoordelijkheid van den accountant. De accountant is ondergeschikt aan den aandeelhouder, hij wordt door deze in een openbare vergadering aangesteld en is hem verantwoordelijk voor de juistheid der verslagen. Maar hij is, volgens het bekende gezegde, een waakhond en geen bloedhond. Men was het er altijd overeens, dat een behoorlijk certificaat, dat door een bevoegd ambtenaar der maatschappij was geteekend, voldoende bewijs leverde voor de waarde der gehouden effecten of andere activa. Men stelde voor, slechts het certificaat van een bankier te aanvaarden, maar het is moeilijk uit te maken waarom de directeuren der maatschappij ontheven zouden worden van de verantwoordelijkheid voor een schatting, die zij dikwijls zelf zouden moeten maken. Het voorstel werd niet aangenomen door de Commissie, die haar aanbevelingen beperkte tot de bepaling, dat accountants verantwoordelijk zullen zijn ten opzichte van eenige al of niet opzettelijke veronachtzaming of plichtsverzuim. Zoodat

blijkt uit de uitspraak in het geval van de City Equitable Insurance Co. is het op het oogenblik mogelijk de verantwoordelijkheid af te schuiven behalve in geval van opzettelijk verzuim. Het eenige resultaat van de nieuwe bepaling is de zekerheid, dat de accountant elke mogelijke voorzorg zal nemen bij het onderzoek, dat hij onderneemt opdat de belangen van de aandeelhouders gewaarborgd zijn. Nadat dit punt is opgehelderd, blijft echter de gewone wet op een mogelijk verzuim van toepassing en dit is naar alle waarschijnlijkheid een meer doeltreffende bescherming voor den aandeelhouder dan de op de bekwaamste wijze getroffen maatregelen in verband met de vraag welke certificaten wel en welke certificaten niet moeten worden aanvaard. Tot zoover wat betreft de bepaling van de wet, welke de aanbevelingen van de Commissie bijna woord voor woord volgt. Maar men zal zich herinneren, dat in het recente geval van de Marconi Company de aandeelhouders, die op de vergadering tegenwoordig waren, weigerden de aftredende accountants te kiezen, die, zooals duidelijk bleek, verdacht werden van verzuim. Men kan gerust zeggen, dat niet zulk een verzuim bestond als verondersteld werd, maar het is altijd de gewoonte geweest van Britsche accountants om in den geijkten vorm van het verslag gewoonlijk in de meest bedekte termen eenige restricties aan te brengen. Zonder twijfel drong de volle betekenis van de opmerking, die jaarlijks in hun verslag voorkwam, niet tot den gewonen belegger door — kon inderdaad bijna niet ten volle doordringen — en er is veel voor duidelijker bepalingen in de toekomst te zeggen. Dit is echter een zaak, waarbij de wet machteloos staat, en slechts de opinie van de beleggers, die bij de vele geboden gelegenheden duidelijk tot uitdrukking komt, kan daartoe medewerken.

DE ONTWIKKELING DER OOSTENRIJSCHES BANK-BALANSEN EN DE BALANSEN VOOR 1926.

Dr. Richard Kerschagl te Weenen schrijft ons:

De ontwikkeling van het Oostenrijksche bankwezen gedurende de laatste drie jaren weerspiegelt zich het duidelijkst in de balansen der nog overgebleven groote banken. Van de twaalf groote banken uit den tijd voor den oorlog bestaan er nog slechts vier, benevens twee, die thans als middelgroote banken beschouwd kunnen worden, n.l. de Mercur- en de Länderbank. Het Oostenrijksche bankwezen is dus in den loop van de verdere ontwikkeling tot op een derde van de grootte van vóór den oorlog ingekrompen; men kan dit temeer zeggen, aangezien het middelgroote en kleine bankwezen in Oostenrijk altijd slechts een zeer bescheiden rol speelde en zich alleen gedurende den inflatietijd bijzonder sterk ontwikkeld heeft, doch aan kapitaalkracht en zakenomvang zelfs in zijn gunstigste tijden slechts een vijfde der gelijke factoren van de grootbanken uitmaakte. De inflatietijd had ieder overzicht vervaagd, een ietwat kunstmatige aanzwelling veroorzaakt en dikwijls tot een wijze van zaken doen geleid, die noch aan de sterkte noch aan de werkelijke mogelijkheden steeds geheel beantwoordde. Men mag niet uit het oog verliezen, dat ook de banken, die wij nog heden in Oostenrijk als grootbanken aanduiden, weliswaar een niet onbelangrijke en door hun relaties buitengewoon waardevolle factor ook in het internationale kapitaalverkeer blijven, doch dat bij het aanleggen van een internationalen maatstaf de relativiteit van hun grootte dadelijk blijkt. De grootte-verhoudingen vallen dadelijk op, wanneer men eenige balansen van Engelsche, Duitsche en Oostenrijksche grootbanken vergelijkt.

	Kapitaal en Reserven	Crediteuren en Deposito's
	\$	\$
<i>Oostenrijksche Banken</i>		
Oesterr. Cred.-Anst. f. H. & G.	12.743.374	118.309.586
Allg. öst. Boden-Credit-Anst.	7.257.142	60.235.598
N. Oe. Escompte-Gesellschaft	8.615.414	46.081.964
Wiener Bankverein	8.642.857	50.150.909
	37.259.287	274.778.057

<i>Engelsche Banken</i>	\$	\$
Barclays Bank	130.541.085	1.549.418.355
Lloyds Bank Limited	127.051.260	1.730.662.615
Midland Bank Limited	126.657.980	1.832.115.515
National Provincial Bank ..	94.794.160	1.296.248.035
Westminster Bank Limited.	93.201.570	1.427.030.340
	572.246.055	7.835.474.860
<i>Duitsche Banken</i>	\$	\$
Deutsche Bank	55.075.000	377.252.500
Disconto-Gesellschaft	49.750.000	268.272.500
Dresdner Bank	32.200.000	338.177.500
Darmstädter-u.Nationalbank	25.000.000	331.640.000
Commerz- und Privatbank ..	16.000.000	197.292.500
Berliner Handels-Gesellschaft	6.750.000	87.342.500
Mitteldeutsche Creditbank ..	6.070.000	31.995.000
	190.845.000	1.631.932.500

De bedragen zijn allen in \$ herleid.

Uit deze cijfers blijkt wel heel duidelijk, wat er in het vroegere centrum Weenen overgebleven is na de vorbrokkeling van de Oostenrijk-Hongaarsche monarchie, waarbij de afzonderlijke bankfilialen al naar hun ligging in den desbetreffenden nationalen staat genationaliseerd moesten worden. Het is ondanks de betrekkelijk weinig imponeerende grootte vooral om drie redenen bijzonder belangrijk.

Ten eerste omdat het nog altijd is gelukt een vierde tot een derde van het kapitaal en den zakenomvang van vóór den oorlog bij de levensvatbaar gebleven groot-banken te behouden, terwijl het economisch prestatievermogen van het kunstmatig nieuw-opgebouwde Duitsch Oostenrijk, zijn bevolking en zijn natuurlijke krachten slechts een zesde van het totaal van het vroegere Oostenrijk bedragen. In deze betrekkelijk gunsti-

	Credit-Anstalt			Boden-Credit-Anstalt		
	1 Januari 1925	31 December 1925	31 December 1926	1 Januari 1925	31 December 1925	31 December 1926
	in Schilling			in Schilling		
<i>Activa</i>						
Kas	6.665.147	11.360.618	19.101.351	4.791.388	8.279.974	10.241.528
Wissels	25.114.669	41.574.609	82.763.478	19.317.500	44.666.639	77.245.186
Leeningen	—	—	—	—	—	—
Prolongatie u/g	77.388	—	—	—	—	—
Voorschotten op onderpand van goederen	—	—	—	—	—	—
Debiteuren	370.128.441	484.019.388	741.680.418	248.098.211	249.738.242	316.564.633
Effecten	35.682.369	38.588.287	43.215.720	35.274.924	36.173.173	41.674.876
Deelneming aan andere ondernemingen	26.344.163	24.211.793	30.669.526	23.029.136	27.419.632	27.179.189
Diversen	—	—	—	—	—	—
Hypotheken	—	—	—	1.846.815	20.849.202	27.693.560
Onroerende goederen	8.400.000	8.313.100	9.679.450	5.000.000	5.467.715	5.467.716
Totaal	472.412.177	608.067.795	927.109.943	337.357.974	392.594.577	506.066.688
<i>Passiva</i>						
Aandeelenkapitaal	50.000.000	50.000.000	65.000.000	30.000.000	30.000.000	30.000.000
Reservefonds	20.000.000	20.000.000	24.207.120	20.000.000	20.000.000	20.800.000
Pensioenfonds	—	—	—	—	—	—
Accepten en orderbriefjes	1.565.338	992.850	1.537.446	1.559.960	3.316.468	1.682.764
Crediteuren	380.875.232	484.358.169	696.308.221	284.496.766	314.924.903	421.649.189
Deposito's	19.621.573	45.843.593	131.858.984	—	—	—
Diversen	—	—	—	—	—	65
Hypotheken	—	—	—	1.301.248	18.349.443	25.249.519
Achterstallige dividenden	350.034	305.883	342.848	—	—	—
Winst	—	6.567.300	7.855.324	—	6.003.763	6.685.151
Balans totaal	472.412.177	608.067.795	927.109.943	337.357.974	392.594.577	506.066.688

	N. O. Escompte-Gesellschaft			Wr. Bank-Verein		
	1 Januari 1925	31 December 1925	31 December 1926	1 Januari 1925	31 December 1925	31 December 1926
	in Schilling			in Schilling		
<i>Activa</i>						
Kas	13.840.680	15.824.847	16.297.252	8.763.662	11.069.023	15.317.927
Wissels	19.924.465	28.507.743	35.638.492	35.108.763	47.184.875	65.520.318
Leeningen	—	—	—	—	—	—
Prolongatie u/g	—	—	—	103.631	—	—
Voorschotten op onderpand van goederen	—	—	—	—	—	—
Debiteuren	265.805.925	279.086.804	293.938.126	207.151.108	238.669.429	294.322.120
Effecten	5.294.445	4.931.100	5.285.166	4.097.779	3.387.933	5.280.850
Uitgel. Effecten en Coupons	—	—	—	—	—	—
Deelneming aan andere ondernemingen	37.619.874	37.343.929	39.252.823	25.864.223	26.116.671	26.311.495
Diversen	380.000	380.000	380.000	—	—	—
Hypotheken	—	—	—	—	—	—
Onroerende goederen	—	—	—	10.000.000	9.821.579	9.602.799
Totaal	342.865.389	366.074.423	390.791.859	291.089.066	336.249.510	416.445.509
<i>Passiva</i>						
Aandeelenkapitaal	37.500.000	37.500.000	37.500.000	40.000.000	40.000.000	40.000.000
Reserve	23.607.000	23.607.000	22.807.898	20.500.000	20.500.000	20.500.000
Pensioenfonds	69.005	99.151	1.706.706	—	—	—
Accepten en orderbriefjes	—	—	—	1.712.436	5.974	6.331
Crediteuren	272.934.351	282.886.231	298.156.024	216.953.946	239.500.475	304.162.540
Deposito's	8.732.311	15.781.401	24.417.724	11.606.327	31.445.952	46.893.823
Hypotheken	—	—	—	—	—	—
Achterstallige Dividenden	22.722	42.676	66.124	316.357	308.539	266.944
Winst	—	6.157.964	6.137.383	—	4.488.570	4.615.871
Balans totaal	342.865.389	366.074.423	390.791.859	291.089.066	336.249.510	416.445.509

ge verhouding weerspiegelt zich dus het feit, dat Weenen een aanzienlijk deel van zijn op geographische ligging en traditie gebaseerde financieele bemiddelingspositie tot zijn voordeel zou kunnen aanwenden. Het tweede punt, dat hier in overweging komt, is, dat de sterke invloed en de goede relaties, welke de thans genationaliseerde Oostenrijksche filialen met de genationaliseerde verbrokkelde deelen van de genoemde banken in het nieuwe buitenland verbinden, niet ten volle uit de enkele balanscijfers natuurgetrouw kunnen worden opgemaakt. Het derde opmerkenswaardige feit is, dat bijna alle overgebleven grootbanken op het punt staan kapitaalsverhoogen door te voeren, of dat deze kapitaalsverhoogen binnen afzienbaren tijd plaats zullen hebben, zoodat de eigenlijke kapitaalcracht dezer banken thans minstens een vierde te laag is geschat. De balans der vier overgebleven grootbanken vindt men op de vorige pagina.

Wat men uit deze cijfers over de genoemde ontwikkeling van het Oostenrijksche bankwezen en den toestand der afzonderlijke banken zien kan, is buitengewoon interessant. Ten eerste blijkt, dat de beide banken, die als concentratiepunten gediend en een of meer zwakkere, maar toch betrekkelijk gezonde banken gefusioneerd en in zich opgenomen hebben, een zeer belangrijken voorsprong op de andere banken hebben bereikt. Dit valt het meest op bij de Credit-Anstalt, die met de Anglobank een betrekkelijk kapitaalcrachtige en van een ruime cliënteel voorzien bank in zich heeft opgenomen, die slechts door verkeerde leiding, door technische moeilijkheden en door een onjuiste toepassing van Engelsche zakenmethodes op het continent niet alleen geheel onproductief was, maar zelfs onder voortdurende verliezen te lijden had. De opname van dit complex in een gezond en levensvatbaar bankbedrijf is voor beide banken voordelig geweest en heeft niet slechts de kapitaalcracht doch ook de zaken van de Credit-Anstalt enorm doen toenemen. De nauwe relatie van deze instelling met de bank Rothschild heeft ook wel de geldverschaffing op de internationale markt veel gemakkelijker gemaakt. Iets dergelijks geldt voor de Oostenrijksche Boden-Credit-Anstalt, alleen met dat verschil, dat het bij deze instelling in de toenmalige balans nog niet zoo sterk tot uitdrukking komt. Zij heeft niet slechts de Unionbank en de Verkeersbank gefusioneerd, doch ook een heele reeks aanzienlijke provinciale banken tot zich getrokken. Aangezien echter zoowel de Unionbank als de Verkeersbank dit jaar nog een afzonderlijke balans hebben opgemaakt, kan pas in de balans voor het volgende jaar de machtsuitbreiding ten volle tot uitdrukking komen. Daartegenover schijnt de Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft ten minste voor het oogenblik een weinig op den achtergrond geraakt te zijn. Zij heeft lang gearzeld of zij niet ten minste de Unionbank in zich zou opnemen en men beweert, dat meerdere fusieplannen in den loop van het vorige jaar telkens weer ten gevolge van aarzelend terughouden op het laatste oogenblik voor de definitieve beslissing schipbreuk hebben geleden. Ondanks haar enorme macht als bankier van de gemeente Weenen, ondanks het feit, dat haar industriebedrijf heden misschien het sterkste en het bestbeheerde is, ondanks de omstandigheid dat, zooals blijkt, juist de liquiditeit van deze instelling buitengewoon is, ondanks dit alles is zij zonder twijfel, hoewel misschien slechts tijdelijk, wat haar belangrijkheid betreft, eenigszins op den achtergrond geraakt. Toch is het van den anderen kant bezien weer van veel waarde, dat hier een volkomen bewegingsvrij en zeer liquide centraal punt behouden is, dat juist in geval van nood een nieuwe fusie zou kunnen doorvoeren, respectievelijk in zich opnemen.

Ten slotte een kort woord over den Bankverein. Deze heeft zich altijd nog als grootbank naar Oostenrijksche begrippen gehandhaafd, misschien vooral omdat hij min of meer onder patronage van de machtige

	Credit-Anstalt		Boden-Credit-Anstalt		N. Oe. Escompte-Gesellschaft		Wr. Bank-Verein	
	31 December 1925	31 December 1926	31 December 1925	31 December 1926	31 December 1925	31 December 1926	31 December 1925	31 December 1926
	in Schilling		in Schilling		in Schilling		in Schilling	
<i>Verlies</i>								
Loonen en salarissen	16.433.299	18.862.199			4.504.192	4.157.797	17.672.976	15.840.545
Onkosten	2.465.924	3.168.502	6.861.077	6.256.237	979.489	778.214	3.572.149	3.221.672
Pensioenen	1.670.339	3.180.246			818.869	873.359	1.219.940	1.295.459
Belastingen	4.989.100	4.755.768	4.023.594	5.096.587	4.531.257	3.745.789	4.033.457	4.006.570
Afschrijvingen	300.507	374.479					121.000	121.000
Dubieuze posten								
Depositobedrijf	6.567.300	7.855.324	958.675	2.108.614				
Saldo winst	31.426.469	38.198.518	17.847.111	20.146.589	6.157.964	6.137.383	4.488.571	4.615.371
					16.991.701	15.692.542	31.108.093	29.101.117
<i>Winst</i>								
Winst op effecten en deelnemingen	2.031.360	4.026.694			1.731.966	1.796.343	3.488.670	3.971.108
Winst op deviezen	2.431.290	2.848.106	1.982.279	2.063.695	7.603.467	5.624.026	2.592.308	2.820.189
Rente	12.220.611	15.409.143	8.036.847	10.313.405	7.649.775	7.948.192	12.131.590	11.030.372
Provisie	14.743.208	15.776.658	6.769.165	5.253.652			12.895.525	11.163.777
Depositobedrijf			1.058.820	2.372.298				
Opbrengst van onroerende goederen					6.493	8.822		
Diversen		135.917						
Getransporteerde winst van vorige rekening	31.426.469	38.198.518	17.847.111	20.146.589	16.991.701	15.692.542	31.108.093	29.101.117

„Duitsche banken” staat, die hem een sterken rugge- steun geven. Aan den anderen kant heeft hij mis- schien het meest van alle grootbanken geleden ten gevolge van zijn eigenaardige samenstelling door de scheiding van de nationale filialen van deze instelling. Ook hij heeft misschien het gunstigste oogenblik voor de opname en fusie van andere middelgroote in- stellingen al voorbij laten gaan, waarbij het weliswaar nog een open vraag blijft in hoeverre hij zulk een fusie zonder schade voor zichzelf op het gegeven oogenblik had kunnen doorvoeren en of hij misschien niet op een meer gelegen oogenblik een dergelijke operatie zal ondernemen.

De tabellen op de vorige pagina toonen de verlies- en winstrekening.

Wat hierbij op te merken valt, is met een paar woor- den te zeggen en bijna zonder uitzondering verblij- dend. De levensvatbare grootbanken hebben zich tot absoluut solide en productieve zaken beperkt. Ze leven bijna uitsluitend van de credietverleening, zoowel als van hun natuurlijke bemiddelingspositie in de deviezenzaken, die zij gedurende de laatste jaren niet slechts handhaven doch eerder nog konden verster- ken. Ook het effectenbedrijf, dat na de excessen in de inflatie- en eerste stabilisatieperiode bijna tot niets was samengesmolten, heeft zich door een verbetering in den toestand van de beurs hersteld en is op een normaal peil gekomen. Hiertoe heeft de gezondere dividendpolitiek bijgedragen, die, nadat men jaren- lang slechts met de „intrinsieke waarde-theorie” ge- werkt had, eindelijk dividenden uitkeerde en daar- mede den effecten gedeeltelijk hun zuiver speculatief karakter ontnam en weer tot rentedragende papieren heeft gemaakt. Bruto- evenals nettowinst staan in een gezonde verhouding tot elkaar. Opmerkenswaardig is ook, dat het in sommige gevallen reeds gelukt is, door inkrimping van personeel het beheer te verminderen, een factor, die in het bijzonder bij de nog steeds stij- gende belasting veel gewicht in de schaal legt.

Kortom, men kan uit de balansen de gevolgtrekking maken, dat het Oostenrijksche bankwezen gedurende de fusies en afschrijvingen een natuurlijke consolida- tie tegemoet gegaan is, die thans het beeld van een absoluut gezond, productief en nog voor vooruitgang vatbaar bedrijf vormt, dat zich aan de door de ver- anderingen van den oorlogs- en naoorlogstijd ontstane politieke, sociale, staatkundige en economische wijz- ingsen in een ongetwijfeld zeer moeilijk en pijnlijk proces op gelukkige wijze heeft aangepast.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Ned.-Indië.

De maandstatistiek 1927 No. 2 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer. De volledige serie omvat 72 artikelen en is ver- deeld in vijf groepen. Het onderscheid tusschen de „lange” en de „korte” serie is dit, dat van de 18 extra artikelen der lange serie gedurende 1914—1920 prijzen ontbreken.

Het gemiddelde indexcijfer van alle invoerartikelen (volle- dige serie) in 1926 is 15 punten gedaald beneden 1923. De grootste daling vertoont 1926 met het indexcijfer 165 tegen 172 in 1925. Januari en Februari jl. geven 162 en 163.

In de groep *textiele goederen* is voornamelijk de val van de indexcijfers van *Calico's* en *Prints* te Batavia met resp. 80 en 69 punten in 1926 beneden 1925 oorzaak van de da- ling van het groepsindexcijfer met 23 punten, zoodat dit van 208 gezakt is op 185. Januari 1927 staat met 175 hier weer 10 punten beneden; Februari jl. vertoont een lichte stijging tot 177. De reden hiervan is dat de bovengenoemde artikelen *Calico's* en *Prints* te Batavia in de laatste maand met resp. 21 en 23 punten zijn gestegen.

De groep *levensmiddelen* is ongeveer op hetzelfde niveau blijven staan sinds 1923. Het gemiddelde indexcijfer van 1926 is slechts 6 punten lager dan dat van 1923. Was het in 1926 nog 157, in Januari daalde het tot 151, Februari bracht geen verandering.

In de laatste 4 jaren zijn de gemiddelde indexcijfers van

de *metalen* geleidelijk van 174 tot 152 gedaald en ook op deze hoogte blijven staan.

Het gemiddelde van de groep *Chemicaliën* voor 1926 ver- toont weinig verschil t.o.v. dat van 1925. De sterke stijging van *hars* met 54 punten wordt opgeheven door een aanzien- lijke daling van azijnzuur en zwavelzure ammonia. Het gem. i.c. voor Januari 1927 is 152, voor Februari 151.

Hoewel het gemiddelde indexcijfer van de groep *diversen* sinds 1923 vrij constant is geweest en zich tusschen 169 en 165 heeft bewogen, vertoont juist het prijsverloop van de verschillende artikelen groote schommelingen. *Sigaretten- papier* dat in 1923 gemiddeld 161 tot indexcijfer had, daalde in 1924 en 1925 tot 158 en 153; door de verhooging van het uitvoerrecht steeg het in Juni 1926 met 241 punten tot 394 waardoor het jaargemiddelde op 293 kwam. In Februari jl. is het Europeesche sigarettenspapier weer gestegen, zoodat het indexcijfer nu 421 is.

Het gemiddelde indexcijfer van alle invoerartikelen van de korte serie is vijf tot zeven punten hooger dan dat van de lange serie.

Uitvoer. Het algemeene indexcijfer heeft zich in 1923— 1925 op een aanzienlijk hooger niveau bewogen dan in 1926. Nadat in December 1925 het hoogste punt was bereikt, trad een aanzienlijke daling in tot Augustus, dat met 131 22 punten beneden December staat, daarna liep het i.c. weer op tot 136 in December en Januari jl. en Februari geeft ten slotte 132. De daling in 1926 is in hoofdzaak veroorzaakt door het dalen van de prijzen van *rubber*, *mais* en *peper*.

In Augustus en September 1922 bereikte de *rubber* met het i.c. 25 het laagste punt sinds 1913, hierna steeg het geleidelijk zoodat 1923 gemiddeld op 53 en 1924 op 47 stond. Januari 1925 gaf nog 62, in November werd het hoogtepunt 168 bereikt, waardoor het jaargemiddelde op 112 kwam. In Juni 1926 was het i.c. 65, ongeveer de helft van Januari (i.c. 131) en sindsdien is het indexcijfer op die hoogte blij- ven staan.

De prijzen van *mais* bleven gedurende 1923—1925 vrij constant (i.c. 217, 230 en 218), in April 1926 trad een aan- zienlijke daling in, welke tot October voortduurde, hierna herstelde zich de prijs van dit product met 34 punten, om in Januari 1927 te komen tot 220. In Februari is het i.c. op 135 teruggevallen.

Witte peper stond het hoogst in Januari van het afge- loopen jaar i.c. 217, het laagst in Augustus i.c. 146. In No- vember op 216 teruggekomen, liep dit cijfer in December met 8 punten af en werd in Januari 1927 weder 3 punten lager, i.c. 205. Hierop is de prijs blijven staan.

De gemiddelde indexcijfers van de *theeprijzen* zijn de laatste 4 jaren vrij constant op ruim tweemaal de hoogte van 1913 blijven staan, ook in 1925 niettegenstaande van Maart—October in dat jaar een inzinking plaats vond. Het laagste punt viel in Mei met het i.c. 184. Januari 1926 be- gon met 215, daalde na Mei geleidelijk tot 200 in October en daarna sprongsgewijze tot in December met 185 weer het laagterecord van 1925 weer bereikt. In het nieuwe jaar zette de daling zich voort en Januari stond 23 punten be- nedene December. Februari gaf een stijging van 5 punten tot 167.

Het geheele jaar 1926 waren geen prijzen beschikbaar van *cacao* te Batavia, zoodat de indexcijfers voor dit artikel door interpolatie zijn berekend en de eerste maanden met prijzen uit Semarang zijn aangevuld. In Februari jl. is voor het eerst weer een prijs van Batavia beschikbaar.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.					Totaal	Uit- voer- artik.	Tot- groot- hand.
	Textiel- goederen ¹⁾	Levens- middelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemi- caliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾			
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1922.	208	166	172	170	175	181	129	170
1923.	208	163	174	170	169	180	149	173
1924.	212	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	161	150	165	172	146	166
Juli 1926.	183	160	149	153	156	162	132	156
Augustus	182	159	149	155	156	162	131	155
September	181	157	151	154	157	162	132	156
October	178	156	150	154	175	164	133	158
November	177	151	151	153	175	163	135	157
December	175	152	149	151	173	162	136	156
Januari 1927.	175	151	150	152	173	162	136	156
Februari	177	151	152	151	175	163	132	156

1) 20 art. 2) 12 art. 3) 12 art. 4) 15 art. 5) 13 art.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers voor artikelen van in- en uitheemschen oorsprong is zoo samengesteld, dat de inheemsche en de uitheemsche groep geheel parallel zijn. De kleinhandelsprijzen der *uitheemsche* artikelen, die sedert Februari 1926 zijn beginnen te dalen, geven voor het 1e kwartaal van 1926 een gemiddelde van 150, voor het 2e kwartaal 147 en voor het laatste kwartaal 146. Het jaargemiddelde van 1926 is 148. Voor het 1e kwartaal van 1927 worden de i.c. 145, 143 en 143 aangetroffen.

Het algemeene indexcijfer der *inheemsche* artikelen, dat sedert 1923 voortdurend daalde, is in 1925 13 punten lager dan in 1924 en in 1926 onveranderd gebleven (169). Sinds Januari zijn de indexcijfers 168, 170 en 167. De *eierprijzen* zijn in de laatste maand sterk gedaald.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In- heemsch 1)	Uit- heemsch 1)	Totaal	Voeding 2)
1913/14	100	100	100	100
1923 ..	194	173	183	182
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	158
Maart 1926 ..	169	149	159	157
April ..	171	149	160	158
Mei ..	171	146	159	157
Juni ..	170	147	159	157
Juli ..	167	146	157	154
Augustus ..	167	148	157	155
September ..	167	148	158	155
October ..	170	145	158	155
November ..	168	145	157	154
December ..	171	147	159	157
Januari 1927 ..	168	145	157	155
Februari ..	170	143	157	155
Maart ..	167	143	155	153

1) 20 artikelen. 2) 35 artikelen.

Passerprijzen. De prijzen der landbouwgewassen, uitgezonderd *maïs*, bewogen zich in begin 1926 op een hooger niveau dan in 1925, voornamelijk ten gevolge van de lange droogte in dat jaar en van den slechten paddioogst in Mid- en Oost-Java. In de laatste maanden van 1926 en de eerste van 1927 zijn de prijzen echter lager dan eind 1925 en begin 1926, toen ze abnormaal hoog waren. De *rijstprijzen* vertoonen de seizoensdaling, ook *maïs* en *aardnoten*.

Eieren, vleesch, visch, Javaansche suiker en ook *klappers* verschillen ternaauwernood in prijs van het vorige jaar.

ONTVANGEN:

Guide des documents préparatoires de la Conférence. Conférence économique internationale, Genève, mai 1927. Genève, 1927; Secrétariat de la Société des Nations.

Nomenclature et classification douanières. Possibilité d'unifier la nomenclature douanière. Communication de M. le Dr. Trendelenburg, Membre du Comité préparatoire de la Conférence économique internationale. Genève, 1927; Société des Nations.

Taux indices des tarifs. Section économique et financière de la Conférence économique internationale, Genève, mai 1927. Genève 1927; Société des Nations.

Principaux aspects et problèmes de la situation économique mondiale au point de vue des différens pays. Bulgarie, Estonie, Hongrie, Royaume des Serbes, Croates et Slovènes. (Première partie du Programme de la Conférence). Section économique et financière de la Conférence économique internationale, Genève, mai 1927. Genève, 1927; Société des Nations.

Het Bevolkingsvraagstuk. Rapport van de commissie tot bestudeering van het bevolkingsvraagstuk, ingesteld door den Nationalen Vrouwenraad. Leiden, 1927; S. C. van Doesburgh.

Rapport au Conseil sur la vingt et unième session, tenue à Rome du 25 février au 2 mars 1927 et *Rapport de M. Stresemann,* représentant de l'Allemagne, *Résolution,* adoptée par le Conseil, le 11 mars 1927. Genève, 1927; Société des Nations, Comité économique.

Mémoire sur l'industrie du fer et de l'acier. Section économique et financière de la Conférence économique internationale, Genève, mai 1927. Genève, 1927; Société des Nations.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden)

	April 1927	Sedert 1 Januari 1927	Overeen- komstige periode 1926
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	1.689.060	6.091.599	5.726.069
Personeele belasting ..	4)	4) 4.603.808	4) 4.133.599
Inkomstenbelasting ..	11.166.571	38.761.109	38.907.361
Vermogensbelasting ..	1.388.290	4.821.860	4.632.821
Dividend- en tantième- belasting	981.179	2.680.112	2.054.529
<i>Invoerrechten.</i>	4.942.227	19.502.693	19.914.301
<i>Statistiekrecht.</i>	345.676	1.365.091	1.335.746
<i>Accijnzen.</i>			
Zout	185.456	792.547	689.228
Geslacht	816.805	3.138.533	3.138.788
Wijn	53.763	741.941	739.015
Gedistilleerd	3.812.825	14.682.101	14.648.875
Bier	1.048.380	3.500.334	3.175.660
Suiker	3.519.874	14.336.771	13.760.721
Tabak	1.856.911	6.963.041	7.365.302
Belasting op gouden en zilveren werken	80.841	321.885	296.655
Belasting op rijwielen ..	434.142	5.968.779	5.880.411
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten	12.467.009	10.047.930	8.424.607
Registratierechten	1.990.462	6.939.861	7.150.848
Successierechten	4.959.741	18.642.876	15.910.068
<i>Domeinen, wegen en vaarten.</i>			
Staatsloterij	24.338	218.280	218.747
Jacht en visscherij	287	3.848	3.745
Loodsgelden	353.341	1.675.516	1.383.869
<i>Mijnen.</i>	—	—	—
Totaal-Generaal ..	42.368.536	166.872.169	160.493.516

1) Hieronder begrepen f 480.844 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 2.254.167. 3) Idem f 1.745.712. 4) In de maand April pleegt de einduitkeering van de provinciale en gemeente-opcenten betreffende den vorigen dienst plaats te hebben, welke tengevolge van den achterstand op dit middel de opbrengst over de maand April overtrof.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	April 1927	Sedert 1 Januari 1927	Overeen- komstige periode 1926
Verdedigingsbelast. Ia	420.623	1.460.393	1.387.638
Verdedigingsbelast. Ib	1.498.541	5.219.881	4.924.986
Verdedigingsbelast. II	2.803.852	9.518.985	9.792.169
<i>Opcenten:</i>			
Grondbelasting	342.915	1.225.991	1.152.143
Personeele belasting ..	4)	4) 958.097	4) 931.323
Inkomstenbelasting ..	2.775.251	9.431.518	10.519.374
Vermogensbelasting ..	355.197	1.232.147	1.158.205
Dividend- en tantième- belasting	323.799	884.437	677.994
Suiker	703.975	2.867.354	2.752.144
Wijn	10.753	148.388	147.803
Gedist. (binn.-en buitl.)	381.282	1.468.210	1.464.888
Zegelrecht van buitl. eff.	228.179	752.359	258.477
Totaal	9.844.357	35.167.760	35.167.144

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1927.

Dienstjaren	Grond- belasting	Personeele belasting	Inkomsten- belasting	Vermogens- belasting
1923/24	—	—	—	2.331
1924/25	—	—	577.259	580.755
1925/26	35.197	404.382	2.232.759	2.698.000
1926/27	3.625.027	3.048.907	35.951.091	47.415.396
1927/28	2.431.375	1.150.519	—	3.581.894
Totaal ..	6.091.599	4.603.808	38.761.109	54.278.376

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Table listing bank discounts for various countries including Ned. Bk., Bel. Binn. Eff., Vrsch. in R.C., Javase Bank, Bank van Engeland, etc.

OPEN MARKT.

Table showing open market exchange rates for Amsterdam, Londen, Berlijn, etc. from 1927 to 1914.

1) Call money-koers van 20 Mei en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table showing exchange rates in the Netherlands for various cities like Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, Batavia.

Table showing exchange rates for various cities including Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, Madrid.

Table showing exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsinki, Buenos Aires, Montreal.

* Notering te Amsterdam. ** Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Wetelijk gestabiliseerd tusschen 7.534/5 en 7.211/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table showing exchange rates in New York for London, Paris, Berlijn, Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table showing exchange rates in London for various cities like Alexandrië, Athene, Bangkok, etc.

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Table showing silver and gold prices for London and New York.

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Table showing the state of the Treasury's accounts, including Vorderingen and Verplichtingen.

Table showing the state of the Treasury's accounts, including Vorderingen and Verplichtingen.

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929. 2) In reg.-crt. met 's Rijks Schatkist. 3) Uit. Mrt.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table showing the floating debt of the Netherlands-Indies for 14 Mei 1927 and 21 Mei 1927.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Ander wissels en cheques	Beleeningen
14 Mei 1927	1.849,1	101,2	106,2	1.905,4	16,2
7 „ 1927	1.849,8	101,2	127,0	1.931,4	27,1
30 April 1927	1.850,3	101,2	170,6	2.067,5	66,6
23 „ 1927	1.850,3	101,2	169,1	1.674,0	16,0
15 „ 1927	1.850,8	101,4	162,1	1.785,0	53,3
15 Mei 1926	1.491,6	260,4	272,3	1.249,0	9,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crf.	Diverse Passiva
14 Mei 1927	92,9	507,9	3.351,7	625,1	258,4
7 „ 1927	92,9	485,0	3.504,0	572,0	188,7
30 April 1927	92,9	451,6	3.676,2	581,5	185,5
23 „ 1927	92,9	548,7	3.146,7	791,4	182,3
15 „ 1927	92,9	529,7	3.400,8	639,6	189,2
15 Mei 1926	89,0	797,3	2.783,2	671,7	218,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 14, 7 Mei, 30, 23, 15 Apr. '27; 15 Mei '26, resp. 86; 67; 40; 140; 89; 424 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste kosten in miljoenen Belgas.

Data 1927	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crf.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
19 Mei	640	418	41	469	33	400	1.859	21	89
12 „	638	422	40	471	33	400	1.892	13	70
5 „	635	422	40	465	40	400	1.884	13	76
28 April	635	431	40	487	29	400	1.878	18	96
21 „	634	430	40	485	29	400	1.865	21	105

¹⁾ Aan de schatkist geedeerd.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
4 Mei '27	3.043,9	1.621,6	162,7	507,6	244,2
27 Apr. '27	3.040,9	1.668,9	166,5	443,6	241,9
20 „ '27	3.035,3	1.709,5	167,9	414,4	247,4
13 „ '27	3.030,6	1.677,6	160,3	425,8	256,7
6 „ '27	3.022,9	1.676,2	160,5	401,9	239,2
30 Mrt. '27	3.021,9	1.665,5	160,8	456,0	237,4
5 Mei '26	2.792,5	1.460,0	158,0	547,2	213,4

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. ¹⁾	Algem. Dekking-perc. ²⁾
4 Mei '27	316,3	1.720,8	2.389,3	129,0	74,1	78,0
27 Apr. '27	318,3	1.718,3	2.313,9	128,8	75,4	79,5
20 „ '27	332,8	1.729,8	2.299,6	128,4	75,3	79,5
13 „ '27	355,3	1.743,8	2.307,3	128,3	74,8	78,8
6 „ '27	341,9	1.727,4	2.265,5	128,2	75,7	79,7
30 Mrt. '27	353,1	1.711,3	2.327,5	127,6	74,8	78,8
5 Mei '26	395,3	1.672,0	2.286,0	122,2	70,6	74,5

¹⁾ Verhouding totale goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totale voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
27 Apr. '27	670	14.353	5.924	1.679	19.296	6.088
20 „ '27	671	14.316	5.867	1.652	19.238	6.031
13 „ '27	671	14.345	5.855	1.676	19.351	6.032
6 „ '27	672	14.397	5.881	1.629	19.336	6.012
30 Mrt. '27	674	14.359	5.914	1.685	19.319	6.009
28 Apr. '26	706	13.949	5.576	1.638	18.626	5.555

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 23 Mei 1927.

Na de heftige schokken, welke de beurs te Berlijn de vorige week te doorstaan heeft gehad, is een periode van betrekkelijke rust gevolgd. De krachtige koersverliezen, welke de aankondiging van de beperking der prolongatiegelden ten gevolge heeft gehad, hebben als vanzelf aankooporders in de markt gebracht, hetzij als dekkingen van contraminposities, hetzij als opdrachten van hen, die meenden, dat de grootste verliezen achter den rug waren. Toch heeft de achter ons liggende berichtperiode geen rust gebracht. In hoofdzaak is dit het gevolg geweest van pessimistische beschouwingen in de financiële wereld. In de eerste plaats was men ongerust omtrent de toekomst, in zoverre de president van de Rijksbank geen richting heeft aangegeven, langs welke hij zijn doel — inkrimping van de beursposities — wenscht te bereiken, in de tweede plaats, omdat de leidende banken als hun meening hebben uitgesproken, dat nog veel materiaal van speculatieve handen naar die van beleggers zal moeten overgaan, alvorens de rust op de fondsenmarkt geacht kan worden verzekerd te zijn. In verband hiermede is dan ook op den laatsten dag van de berichteweek een nieuwe, heftige daling ingetreden.

Te Parijs is de stemming op sommige dagen minder geanimeerd geweest, doch over het algemeen bleek het aanbod niet groot te zijn, terwijl in vele gevallen de kooplust voldoende bleek, om groote koersverliezen tegen te houden. Uit den aard der zaak heeft de fondsenmarkt eenigen invloed ondervonden van de zwakke houding te Berlijn, omdat in den laatsten tijd uit Duitschland vrij omvangrijke aankopen in Frankrijk waren uitgevoerd. Daarentegen werd de markt te Parijs gesteund door de mededeeling van de Banque de France, dat deze instelling voortaan wel bereid was buitenlandse wissels te blijven kopen, doch dat men er niet op mocht rekenen, dat ook dergelijke wissels tot een vasten koers verkocht zouden worden. In financiële kringen trok men hieruit de conclusie, dat voorloopig niet met een „revalorisatie“ van het Fransche betaalmiddel, noch met een verdere oprijving van den koers rekening gehouden behoeft te worden.

Te Londen heeft het eenige teleurstelling gewekt, dat de Bank van Engeland opnieuw niet is overgegaan tot verlaging van het disconto. Men had hierop eenigszins gerekend, omdat zoowel de goudvoorraad van de centrale credietinstelling is toegenomen als de notering voor particulier disconto aanmerkelijk beneden de bankrate is gebleven. Dat desondanks de rentevoet is gehandhaafd vindt, volgens de meening ter beurze, zijn oorzaak in het feit, dat de wisselkoers op New York nog beneden pariteit nooteert, zoodat uit dien hoofde geen goud van New York naar Londen kan vloeien. Aan den anderen kant is de markt gestimuleerd door de berichten uit de industrie en vooral door de mededeeling, dat het aantal werklozen beneden het miljoen is gedaald.

Te New York is de markt vast gebleven, voornamelijk onder den invloed van de ruime houding van de geldmarkt. Er zijn echter aanwijzingen, welke doen vermoeden dat de Federal Reserve Board waakt tegen een verdere verruiming en tegen een uit dien hoofde resulterenden stimulans van de fondsenmarkt. In Londen is nl. door de Federal Reserve Banks een bedrag aan goud gekocht, waartegen een zelfde bedrag aan regeeringsobligaties is verkocht. Afgescheiden hiervan echter zijn de berichten uit de nijverheid van dien aard, dat een lusteloze houding niet gewettigd werd geacht.

Ten onzent is de stemming over het algemeen kalm, doch vast geweest. Zelfs voor *beleggingsfondsen* was een dergelijke tendens op te merken, hetgeen vermoedelijk in verband heeft gestaan met de dalende richting, welke de noteringen voor prolongatie hebben ingeslagen. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105%, 105¹¹/₁₆, 105¹/₄; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99⁷/₈, 99¹⁵/₁₆, 99³¹/₃₂; 4¹/₂ pCt. Ned.-Indië 1926: 96⁷/₁₆, 97, 97⁷/₃₂; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 82¹/₂, 84, 83³/₈; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 20—100: 71¹/₄, 72, 72³/₈; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 105%, 106⁷/₁₆, 106³/₁₆.

Zeer vast is de afdeling voor *suikeraandelen* geweest. Merkwaardig was het, dat de markt vrijwel ongevoelig is gebleven voor allerlei pessimistische beschouwingen, doch de volle aandacht heeft gewijd aan de verbetering van de Cubanoteringen en aan de berichten omtrent de verkregen rendementen met den aanplant van P.O.J.-riet. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 181¹/₂, 186¹/₂, 188¹/₄, 186¹/₂; Handelsvereniging Amsterdam: 768, 778, 797, 790¹/₂; Java Cultuur Mij.: 397¹/₂, 404¹/₂, 394 (ex div.), 400; Krian: 235, 232¹/₂ (ex div.), 215, 220, 227¹/₂; Moormann: 453, 458¹/₂, 426 (ex div.), 438; Ned.-Ind. Suiker Unie: 291¹/₂, 298¹/₂,

294½, 296½; Poerworedjo: 126, 130½, 134½; Sindang-laet: 475, 476, 465, 469; Tjweng Lestari: 240½, 255½, 257½, 253½ (ex div.); Watoetoelis Poppoh: 845, 849, 854.

Ook *rubberaandeelen* hebben zich in de belangstelling van beurs en publiek mogen verheugen. Blijkbaar treedt men bij operaties in rubberaandeelen ter beurze nog eenigszins voorzichtig op, gezien den grooten voorraad te Londen en de stabiele houding van den rubberprijs. Toch schijnt men van meening te zijn, dat de beperking van den uitvoer uit Engelsch-Indië ten slotte uitwerking zal hebben, zoowel op de voorraden als op den prijs van het product, in verband waarmede men er de voorkeur aan geeft hetzij rubberaandeelen niet te verkoopen, hetzij op kalme wijze tot aankoop over te gaan. Amsterdam Rubber: 348½, 351½, 354½, 355½; Deli Batavia Rubber: 281, 280½, 284, 285; Hessa Rubber: 473, 470, 480½, 487; Indische-Rubber: 431½, 427, 425½, 429; Kali Telepak: 350½, 351, 354½; Kendeng Lemboe: 423, 421, 426, 430; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 350, 357, 360; Oost-Java Rubber: 400, 395, 402½; R'dam Tapanoeli: 171¼, 173, 174½; Serbadjadi: 326 (ex div.), 330, 325½, 328; Sumatra Caoutchouc: 303, 305, 308, 307½; Sumatra Rubber: 430, 427, 433½, 432½; Vereenigde Indische Cultuur Ondernemingen: 224¼, 222½, 223¼; Intercontinental Rubber: 13⁹/₁₆, 13¼, 13⁹/₁₆.

In *tabaksaandeelen* was de stemming verdeeld. Arendsburg: 647, 645, 642, 641; Besoeki Tabak Mij.: 515, 519, 510, 517½; Deli Batavia Mij.: 504, 496¼, 489, 481½; Deli Mij.: 477, 480, 475½, 470; Oostkust: 259½, 254½, 250½; Senembah: 476½, 474, 470, 466¼.

De aandacht voor *petroleum-aandeelen* is iets grooter geworden, met name voor aandeelen Koninklijke Petroleum Maatschappij. Men is ter beurze van meening, dat deze maatschappij niet in sterke mate den druk ondervindt van de lage petroleum-prijzen van het oogenblik, omdat zij in de gelegenheid is haar eigen productie in te krimpen en het goedkope product op te koopen en op te slaan. De overige soorten zooals Marland Oil waren tamelijk ongeanimeerd. Dortsche Petr. Ind. Mij.: 356½, 354, 360½; Kon. Ned. Petroleum Mij.: 376¼, 374½, 378½, 382½; Perlak Petroleum: 65, 64, 65; Pseudawa: 23, 22, 22¹/₁₆; Marland Oil: 38½, 37⁹/₁₆, 38½.

De *scheepvaartmarkt* is kalm geweest met, tegen het midden van de berichtswEEK, een uitbreiding van den handel en een stijging van het koerspeil. Vooral aandeelen van Nievelt Goudriaan & Co. hebben van deze beweging de vruchten kunnen plukken. Holland-Amerika Lijn: 83, 81½, 83½. Java-China-Japan Lijn: 130½, 128¼, 132; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 92½, 93, 95, 94¼; Ned. Scheepvaart Unie: 195½, 196¼, 197½; Nievelt Goudriaan Stoomvaart Mij.: 124¼, 126, 129, 127; Stoomvaart Mij. Nederland: 192¼, 190¼, 192.

De afdeling voor *binnenlandsche industriële aandeelen* was over het algemeen vast, aanvankelijk ook voor kunstzijdesoorten. Toen echter op den laatsten dag van de berichtperiode de fondsenmarkt te Berlijn een ongeanimeerde houding aan den dag legde, ontstond aan onze beurs ruim aanbod, waardoor enkele scherpe koersverliezen zijn voorgekomen. Centrale Suiker Mij.: 120½, 120¼, 120; Hollandische Kunstzijde Ind.: 121½, 125½, 117½, 113; Hollandia Melkproducten: 118½, 126, 119, 115¼; Jurgens: 182½, 172½ (ex div.), 172¼; Maekubee: 125½, 127¼, 126, 121½; Ned. Kunstzijdefabriek: 333¼, 338½, 341, 335, 329¼; Philips Gloeilampenfabriek: 390, 393.

Mijnaandeelen waren stil, doch weinig opgewekt. Alg. Exploratie Mij.: 75, 73, 70½, 71¼; Billiton 1e Rubriek: 885, 889, 880, 853, 850; Boeton Mijnbouw Mij.: 186, 179½, 170½, 171½; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 83¼, 84, 81¼; Redjang Lebong: 167, 165½, 164; Singkep Tin Mij.: 490¼, 494½, 489, 494.

Bankaandeelen zijn rustig en zonder groote variaties gebleven. Een uitzondering vormden aandeelen Nederlandsche Handelmaatschappij, Ned.-Ind. Handelsbank, enz., welke sterk gezocht waren. Amsterdamsche Bank: 178, 177¼, 179½; Incasso Bank: 122, 121¼; Koloniale Bank: 259½, 262½, 265½, 261¼; Ned.-Ind. Handelsbank: 173¼, 175½, 177, 177½; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 159½, 161¼, 165½, 167½; Rotterdamsche Bankvereniging: 87, 87½, 87½; Twentsche Bank: 138.

De *Amerikaansche markt* was kalm, doch zeer vast. Anacanda Copper: 93¼, 96, 94½; Studebaker: 53¼, 54¼, 54; United States Steel Corp.: 169½, 170½, 173½; Atchison Topeca: 182½, 183½, 184½; Baltimore & Ohio: 122½, 123¼, 124¼, 123½; Erie: 53¼, 52½, 53½; Missouri Kansas & Texas: 45¹/₁₆, 47, 46, 44½; New York Ontario & Western R.w.: 27¹⁵/₁₆, 28½; Wabash-Railway: 64½, 70½, 69⁹/₁₆.

De notering voor *prolongatie* is achteruitgelopen van 3½ tot 3¼ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

24 Mei 1927.

De tarwemarkt heeft deze week sterk onder den invloed der Noord-Amerikaansche weerberichten gestaan. In het begin bleven uit Canada nog ongunstige rapporten binnemen, doch slechts in Engeland werden in bevredigende mate zaken gedaan. De vastelandsche invoerlanden kochten slechts weinig en teerden blijkbaar nog op de groote inkoop van eenigen tijd geleden. Toen op 16 Mei zoowel te Chicago als te Winnipeg een flinke prijsverlaging intrad, vooral wegens beter weder in Canada, doch ook ten gevolge van de beperkte Europeesche vraag, nam ook in Engeland de ondernemingslust af. Eenige verbetering werd daar later weder bemerkbaar, naarmate de Noord-Amerikaansche markten zich weder herstelden. De verbetering in het Canadeesche weder kan namelijk niet verhinderen, dat de ongunstige weersomstandigheden der voorafgaande weken een vertraging in den uitzaai van ongeveer 2 weken hebben teweeggebracht, waardoor dit geheele seizoen eenige vrees zal blijven bestaan voor latere vorstschade, terwijl tevens ook hitte in Juni gevaren met zich zou brengen. Nog meer dan in andere jaren mag men dus dit jaar verwachten, dat de markt zeer gevoelig zal zijn voor oogstberichten uit Canada, dat tegenwoordig bij de voorziening der Europeesche invoerlanden zulk een groote rol speelt. Op het vasteland heeft het geleidelijke herstel der Noord-Amerikaansche termijnmarkt den omzet slechts weinig doen toenemen. Slechts is de stemming wat verbeterd, doch tot uitbreiding der zaken is het in de meeste landen nog niet gekomen en de markt blijft stil. Als uitzondering op dien regel was op enkele dagen in de tweede helft der week de Antwerpsche markt levendig, nadat aanvankelijk de vraag daar zeer slecht was geweest en de markt er door aankomende partijen was gedrukt. Later is echter ook te Antwerpen de kooplust weder sterk afgenomen. Op overeenkomstige wijze ondergaat de Engelsche markt den laatsten tijd den invloed van de zeer groote verschepingen van de laatste 2 weken, speciaal uit Noord-Amerika. Aangekomen tarwe was speciaal in Londen goed gevraagd, omdat bij veel molens de voorraden sterk waren geslonken, doch stoomende en ladingde Canadeesche tarwe verkeerde nu en dan in gedrukte stemming, ten gevolge van het ruime aanbod. Dat men overigens in Engeland zich tot nog toe niet zoo bijzonder ongerust maakt over de Canadeesche oogstvooruitzichten blijkt uit de beperkte prijsverhoging, welke Canadeesche tarwe ter verscheping in de maanden October/November in den loop der week heeft ondergaan. Op dezen termijn komen aan de Engelsche markt geregeld zaken tot stand, doch op het vasteland wordt nog steeds zeer weinig tarwe op afloading gekocht. In verband met de weinig levendige markten op het vasteland, waar Plata-tarwe gewoonlijk een grotere rol blijft spelen dan in Engeland, heeft aan de Argentijnsche markten het prijsherstel, dat op 17 Mei te zamen met de betere houding der Noord-Amerikaansche markten intrad, verder geen voortgang meer gemaakt, ofschoon de weersomstandigheden in Argentinië, waar het te droog is voor de voorbereidende werkzaamheden, voor den nieuwen uitzaai, niet zijn verbeterd. Er is trouwens nog volop tijd voor den uitzaai der nieuwe Argentijnsche tarwe. Eenige verhoging trad te Buenos Aires en Rosario in op 23 Mei, toen ook Noord-Amerika zeer vast was en het slot was aan de Argentijnsche termijnmarkten 15 a 25 centavos hooger dan op den 16den. Vooral te Buenos Aires was het grootste deel dier verhoging echter reeds op den 17den tot stand gekomen.

De verschepingen van tarwe uit Argentinië waren deze week niet bijzonder groot, terwijl bovendien de aanvoeren in de Argentijnsche havens van kleineren omvang waren dan te voren. Daaruit valt echter voorloopig niet de conclusie te trekken, dat reeds nu een blijvende vermindering in de Argentijnsche verschepingen is te verwachten.

Volgens de laatste uit Canada binnengekomen berichten was daar op 19 Mei in de provincies Saskatchewan 50 pCt., in Alberta 65 pCt. en in Manitoba 35 pCt. van den uitzaai afgelopen, terwijl in het vorige jaar op 15 Mei reeds de geheele uitzaai gereedgekomen was. Men verwacht nu, dat in de laatste dagen van Mei de uitzaai gereedgekomen zal zijn, doch meent, dat deze dan speciaal in de provincie Saskatchewan kleiner zal zijn dan in het vorige jaar. Omtrent de wintertarwe in de Vereenigde Staten zijn de berichten lang niet onverdeeld gunstig. In Texas en Oklahoma schijnt het er met den tarweoogst zelfs zeer onbevredigend voor te staan. In Kansas zijn nog enkele streken, waar men over droogte klaagt, doch in de meer Noordelijke streken en ten Oosten van den Mississippi zijn de vooruitzich-

ten goed. De over het algemeen niet bijzonder rooskleurige berichten dezer week hebben te Chicago en Winnipeg een geleidelijke verhooging der tarweprijzen met zich gebracht. Nieuwe zware regenval in verschillende gedeelten der Vereenigde Staten en vooral in Canada heeft op 23 Mei in Noord-Amerika zeer vaste markten ten gevolge gehad. Te Chicago heeft ten slotte sedert 16 Mei de prijsverhoging ongeveer 7 dollarcent per 60 lbs. of 5 pCt. bedragen voor alle termijnen. Te Winnipeg zijn Mei en Juli ongeveer 5½ cent gestegen, doch voor October (nieuwe oogst) bedroeg de verhoging 7¼ cent per 60 lbs.

In rogge worden nog steeds niet veel zaken gedaan. Wel hoort men telkens uit Duitschland, dat de voorraden van rogge uiterst klein zijn en dat er in dit seizoen nog groote inkoop van rogge te verwachten zijn, doch de zaken zijn nu reeds eenigen tijd van weinig beteekenis en een verbetering is deze week nog niet ingetreden. Dezelfde tegenspraak tusschen deze berichten omtrent Duitse voorraden en sterke vraag in Duitschland naar broodgraan eenerzijds en aan den anderen kant den geringen omvang der importzaken, geldt ook voor tarwe en zal waarschijnlijk te verklaren zijn uit de groote inkoop van eenigen tijd geleden. Tot de stille markt voor broodgraan in Duitschland wordt meegewerkt door de omstandigheid, dat in Polen de vraag bijna geheel heeft opgehouden. Dat schijnt samen te hangen met inkoop, die de Poolsche regeering heeft gedaan met het doel om in Polen prijsopdriving tegen te gaan. Verschepingen van rogge uit Noord-Amerika zijn deze week groot geweest en zij waren voornamelijk voor Duitschland bestemd, zoowel via Noord-Duitse havens als via Rotterdam. Evenals tarwe was ook rogge op 23 Mei te Chicago vast en speciaal Mei onderging een sterke verhoging. Sedert het begin der week bedroeg zij 5 dollarcent per 56 lbs. en voor Juli 3 cent per 56 lbs.

Europeesche oogstberichten over het te velde staande wintergraan zijn over het algemeen bevredigend. De regenval in Roemenië heeft daar nogal eenige verbetering gebracht, doch uit Duitschland hoort men hier en daar klachten over gevolgen van het te koude weder. Ernstiger zijn die klachten echter uit Oostenrijk en speciaal uit Hongarije, waar vorst, die ook in Roemenië is voorgekomen, eenige schade aan de rogge schijnt te hebben teweeggebracht. Tarwe heeft echter in Centraal-Europa van dit koude weder niet geleden.

Maïs was in het begin der week nog niet vast en met beperkte vraag in de Europeesche invoerlanden en dringend aanbod tot dalende prijzen uit Argentinië, waar trouwens de termijnmarkt geen verlaging onderging, viel zoowel voor Plata- als voor Donaumaïs in het begin dezer week in West-Europa nogal eenige prijsverlaging te constateeren. Later is echter een herstel ingetreden. In Duitschland verbeterde de vraag en speciaal ook in Nederland nam voor Platamaïs, zoowel stoomend als op spoedige aflading, de ondernemingslust aanzienlijk toe. Zoowel voor oude als voor nieuwe maïs is sedert enkele dagen de markt in Ne-

derland levendig en de prijzen konden eene verbetering van enkele percenten ondergaan. Eerst heeft vooral de dekking in de Rotterdamsche termijnmarkt van Mei-contracten de vaste stemming zeer in de hand gewerkt, terwijl tevens vrij wat spoedige maïs uit de markt genomen werd voor verscheping naar de Noordsche landen en de Oostzoe, doch later nam ook de Nederlandsche vraag toe. Dit geldt echter slechts in beperkte mate voor maïs op verwijderde verscheping, zoodat de zaken op zomeraflading lang niet den omvang van de omzetten in spoedige posities hebben aangenomen. In Engeland is de maïsmarkt geruimen tijd gedrukt geweest door de verwachting, dat ook deze week weder de Argentijnsche verschepingen het recordcijfer van de vorige week zouden bereiken en toen dat ten slotte lang niet het geval was, is ook de Engelsche maïsmarkt wat verbeterd. Zoo vast als in Nederland is ze echter niet en ook in Duitschland ontmoet maïs niet zooveel belangstelling als in Nederland. Intusschen valt wel te verwachten, dat in de eerstvolgende weken weder zeer veel maïs uit Argentinië verscheept zal worden, want de voorraden in de Argentijnsche havens hebben in den loop dezer week weder een aanzienlijke uitbreiding ondergaan en het weder blijft in Argentinië bij voortduring gunstig voor het dorschen van maïs. Toch heeft desondanks de betere stemming der Europeesche maïsmarkt tot eenige verhoging der prijzen aan de Argentijnsche termijnmarkten geleid, waarvan echter op 23 Mei weder een klein gedeelte verloren ging. De termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario sloten op dien dag 5 à 10 centavos per 100 KG. hooger dan op den 16den.

Van den Donau blijven de maïszaken van weinig beteekenis, omdat de prijzen, welke in Roemenië worden gevraagd, nog altijd te hoog zijn om uitbreiding der zaken mogelijk te maken en bovendien nog steeds een deel der in West-Europa aankomende Roemeensche maïs in onbevredigende conditie verkeert, hetgeen den kooplust tegenhoudt. In Noord-Amerika was maïs deze week buitengewoon vast wegens het bij voortduring voor den nieuwen uitzaai ongunstige weder. Storm en regen bemoeilijken namelijk ten eerste den veldarbeid in de Zuidelijke maïsgebieden der Vereenigde Staten en te Chicago steeg de maïsprijs weder 4 à 5 dollarcenten per 56 lbs. Sedert den herfst van 1925 zijn in Chicago niet zulke hooge maïsprijzen voorgekomen als nu.

In gerst wilden de zaken ook deze week niet weder vloten. Prijsverlaging van eenige beteekenis heeft weliswaar niet plaats gevonden, ofschoon Donau- en speciaal Noord-Amerikaansche gerst wel iets goedkooper te koop was, doch de Duitse vraag naar gerst is zeer beperkt. De verschepingen hebben zich echter lang niet kunnen handhaven op het verhoogde peil van de vorige week en uit alle uitvoerlanden is deze week weder veel minder afgeleden. Bij de geringe vraag kostte het aan de termijnmarkt te Winnipeg eenige moeite, de gerstprijzen te handhaven, en ten slotte is Juli-gerst daar 1½ dollarcent per 48 lbs. in prijs gedaald.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Maïs Mei	Lijnzaad Mei
21 Mei '27	144½	88½	48	12,20	6,10	15,95
14 „ '27	142½	84¾	49¾	12,10	6,—	16,10
21 Mei '26	162½	70	39¾	13,30	6,70	15,40
21 Mei '25	167¾	112¾	45	15,25	9,60	21,05
21 Mei '24	105½	77¾	47½	11,15	7,80	19,40
20 Juli '14	82	56¾	36¾	9,40	5,38	13,70

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	23 Mei 1927	16 Mei 1927	25 Mei 1926
Tarwe (Hardwinter II) .. ¹	15,75	15,50	16,40
Rogge (No. 2 Western) .. ¹	13,50	13,60	10,80
Maïs (La Plata)	171,—	168,—	168,—
Gerst (48 lbs. malting) .. ²	260,—	259,—	192,—
Haver (Canada 3)..... ¹	12,75	12,50	10,60
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad).. ¹	11,65	11,65	11,65
Lijnzaad (La Plata)	373,—	374,—	333,—

¹) per 100 KG. ²) per 2000 KG. ³) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15/21 Mei 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	15/21 Mei 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe.....	51.946	842.978	460.101	350	29.065	7.568	872.043	467.669
Rogge.....	8.585	111.580	78.992	—	—	596	111.580	79.588
Boekweit.....	98	9.455	10.195	—	67	500	9.522	10.695
Maïs.....	19.407	517.635	327.310	2.416	89.458	29.666	607.093	356.967
Gerst.....	2.979	174.518	130.172	—	2.899	4.355	177.417	134.527
Haver.....	1.920	68.784	74.564	292	2.728	2.095	71.512	76.659
Lijnzaad.....	4.357	103.826	86.948	6.656	100.048	91.776	203.874	178.724
Lijnkoek.....	4.807	73.465	99.846	—	—	—	73.465	99.846
Tarwemeel.....	856	47.207	24.703	779	15.719	5.009	62.926	29.712
Andere meelsoorten....	45	7.276	6.242	—	—	—	7.276	6.242

Ook voor haver was de markt stil. In Noord-Amerika zijn ten opzichte van haver de klachten over het slechte weder niet meer zoo talrijk als onlangs het geval is geweest en zoowel te Chicago als te Winnipeg bleven dan ook verdere prijsstijgingen uit, terwijl speciaal te Chicago eenige verlaging te constataeren viel. Ook in Argentinië is haver flauwer geworden en de prijs daalde te Buenos Aires 20 centavos per 100 KG. In Europa waren dan ook alle haver-soorten wat lager te koop. Tot een herstel der vraag heeft dat echter tot nog toe niet geleid en zoowel op het vasteland als in Engeland werden deze week de in den laatsten tijd zoo sterk verhoogde haverprijzen slechts schoorvoetend voor beperkte hoeveelheden betaald. Op 23 Mei was haver in Noord-Amerika wegens het opnieuw ingetreden slechte weder vast en hooger. Te Chicago is de prijsverlaging, die in den loop der week tot stand kwam, weder ingehaald en Winnipeg sloot zelfs $\frac{3}{4}$ dollarcent per 32 lbs. hooger dan een week tevoren.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week kalm doch prijshoudend gestemd.

In New York fluctueerden de noteeringen voor Spot Centrifugals en op de termijnmarkt bijna niet en hadden het volgende verloop:

	Sp. C.	Juli	Spt.	Dec.	Jan.	Mrt.
Slot voorafg. week	4.83	3.06	3.15	3.21	3.08	2.92
Opening verslagweek....	4.83	3.06	3.15	3.21	3.07	2.91
Slot verslagweek.....	4.86	3.07	3.17	3.24	3.08	2.91

De ontvangsten in de Atl. havens der V.S. bedroegen 61.000 tons, de versmeltingen 73.000 tons tegen 65.000 tons in 1926 en de voorraden 267.000 tons tegen 358.000 tons.

Prompta Cubasuiker werd veranderd tot 3,06 d.c. c. & fr. New York. Zaken bleven echter beperkt.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 14 Mei..	69.003	82.837	153.731
Totaal sedert 1 Jan.—14 Mei..	3.103.889	3.390.393	3.664.532
Werkende fabrieken	20	54	104
Weekexport 14 Mei	78.678	85.351	105.459
Totale export sedert 1 J.-14 M.	1.679.166	1.921.766	2.376.348
Totale voorraad 14 Mei	1.424.725	1.468.628	1.288.184

Op 19 dezer waren nog slechts 11 fabrieken niet afgemalen. Volgens Willett & Gray bedroeg de productie tot op 14 dezer 4.425.000 tons, zoodat nog 75.000 tons kunnen binnen komen, het vorig jaar bedroeg de productie op dat tijdstip 4.641.000 tons.

In Engeland was de markt zeer kalm en ook op de termijnmarkt ging weinig om wegens gebrek aan ondernemingsgeest. De noteeringen sloten in London als volgt:

Mei	1927 ..	Sh. 16/9	Oct. 1927 ..	Sh. 16/-
Aug.	" ..	" 17/0 $\frac{3}{4}$	Dec. " ..	" 15/7 $\frac{1}{2}$
			Maart 1928 ..	" 17/3 $\frac{1}{4}$

Voor Duitschland wordt naar aanleiding van een rondvraag gedaan door de Vereeniging van Deutsche Suikerfabrikanten de met beetwortelen beplante oppervlakte geraamd op ongeveer 401.300 H.A. tegen 369.600 H.A. in 1926, hetgeen zou wijzen op eene uitbreiding van ruim 8 $\frac{1}{2}$ pCt.

De Zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 April	866.000	926.000	591.000
Tsjechoslowakije 1 Mei	321.000	566.000	407.000
Frankrijk 1 Mei	362.000	281.000	292.000
Nederland 1 April.....	172.000	164.000	86.000
België 1 April	105.000	149.000	166.000
Polen 1 April	189.000	206.000	171.000
Engeland 1 Mei geïmpt. suiker	379.000	517.000	315.000
Engeland 1 Mei Binnenl. suiker	11.000	1.000	—

Europa.. 2.405.000 2.810.000 2.028.000

V.S. Atlant. havens 18 Mei..... 267.000 358.000 213.000

Cuba 14 Mei .....

Totaal .. 4.110.000 4.637.000 3.529.000

Op Java was de markt kalm gestemd; aan het eind der week werden de volgende prijzen voor nieuwen oogst geboden:

		f 17,75	per 100 K.G.
Superieur ready	Mei	17,62 $\frac{1}{2}$	" " "
" " " ..	Juni	17,56	" " "
" " " ..	Juli/Aug.	17,50	" " "
No. 16. & hooger ready ..	"	16,12 $\frac{1}{2}$	" " "

Hier te lande trokken prijzen op de termijnmarkt aanvankelijk wat aan om daarna weer iets af te brokkelen. De slotnoteeringen waren:

Mei f 20 $\frac{3}{8}$; Aug. f 20 $\frac{1}{8}$; Dec. 18 $\frac{5}{8}$; Maart f 19 $\frac{1}{8}$, alles aanbod met koopers tot f — $\frac{1}{8}$, lager.

De omzet bedroeg deze week 3000 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Augustus	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96° c.i.f. Juni	
	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
23 Mei '27	f 20 $\frac{3}{16}$	35/3	15/1 $\frac{1}{2}$	14/10 $\frac{1}{2}$	4,86
16 Mei '27	" 20 $\frac{3}{16}$	35/6	15/1 $\frac{1}{2}$	14/7 $\frac{1}{2}$	4,83
23 Mei '26	" 16 $\frac{7}{8}$	33/3	15/3	11/6	4,41
23 Mei '25	" 19 $\frac{1}{4}$	35/3	15/4 $\frac{1}{2}$	12/6	4,33
	ruwsuiker basis 88°				
4 Juli '14	f 11 $\frac{13}{32}$	18/-	—	—	3,26
	basis 99°				
	f 14 $\frac{13}{32}$				

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.

Manchester, d.d. 18 Mei 1927.

De Amerikaansche katoenmarkt is gedurende de afgelopen week minder gevoelig geweest voor diverse invloeden en hoewel prijzen dagelijks schommelen, is er slechts weinig verandering bij een week geleden. De verzending der katoen gaat geregeld door en de ontvangsten in de havens bedragen 12 $\frac{1}{2}$ miljoen balen, of bijna 3 $\frac{1}{2}$ miljoen balen meer dan een jaar geleden, terwijl exporten ruim 10 miljoen balen bedragen, of circa 2 $\frac{3}{4}$ miljoen balen meer dan in 1926. De vraag in Liverpool was de vorige week gunstig en bedroeg 45.000 balen en de vermeerderde vraag der fabrieken is wel merkwaardig. Egyptische soorten blijven vast en de nieuwe oogstvooruitzichten zijn gunstig.

Verkoopen van Amerikaansche garens zijn slechts beperkt, speciaal ook als een gevolg van de plotselinge prijsverhoging door de Yarn Association jl. Donderdag, waardoor er Vrijdag veel minder omging. In enkele kringen is men van meening, dat de stijging van een penny per lb. ineens wel wat veel is, hoewel spinners, zoowel in als buiten de Association, het met deze prijsverhogingen algemeen eens zijn. Het gevolg is dan ook, dat er slechts weinig omgaat en dan nog voornamelijk om de machines aan het loopen te houden. Het blijft te bezien, of men zich aan deze prijzen zal kunnen houden, doch gisteren was er nog geen sprake van concessies. Wat twistcoops en ring-garens betreft, zijn nog geen definitieve prijzen uitgegeven, doch spinners hebben instructies gekregen de verhoogde weftprijzen als basis te nemen en hun prijzen voor twist-garens overeenkomstig te verhoogden. Er is gisteren weinig in deze warpgarens gedaan, terwijl ook in getwijnde garens niet veel omgaat. Ook in Egyptische garens wordt weinig verkocht. Slechts in enkele gevallen vernamen wij, dat de productie verkocht kon worden, daar de markt moeite heeft de jongste prijsstijging van katoen te assimileren. In ringgarens voor poplins worden goede zaken gedaan. Naar getwijnde garens bestaat weinig vraag. De export van katoenen garens gedurende de maand April toont een vermeerdering aan van bijna drie miljoen pond vergeleken bij dezelfde maand van verleden jaar en deze bedraagt voor Duitschland ruim 2 $\frac{1}{2}$ miljoen pond, doch vergeleken met dezelfde maand van 1925 1 $\frac{1}{2}$ miljoen pond lager.

De nieuwe prijzen van Amerikaansche garens hebben doekzaken uiterst bemoeilijkt, zoodat er dan ook veel minder omgaat. Wat betreft goederen van Egyptische garens gemaakt, is de toestand minder ongunstig en ten gevolge van biedingen van het Verre Oosten en andere markten zijn er vrij veel zaken tot stand gekomen. De vraag van China en Indië wordt meer algemeen; hoever er echter op de tegenwoordige prijsbasis zaken mogelijk zijn is moeilijk te zeggen. Er bestaat een goede algemeene vraag en hoewel koopers wel geneigd zijn kleine prijsverhogingen te betalen, zijn zaken in de Amerikaansche sectie bijna onmogelijk geworden en slaat men verdere ontwikkeling met belangstelling gade. Na de plotselinge stijging van jl. Vrijdag zijn prijzen vast gebleven.

11 Mei 18 Mei Oost. koersen. 10 Mei 17 Mei
 Liverpoolnoteeringen. T.T. op Br.-Indië 1/5 $\frac{1}{8}$ 1/5 $\frac{3}{8}$
 F.G.F. Sakellaris 16,00 16,10 T.T. op Hongkong 2/0 $\frac{1}{8}$ 1/11 $\frac{1}{2}$
 G.F. No. 1 Oomra.. 6,70 6,75 T.T. op Shanghai 2/6 $\frac{1}{4}$ 2/6 $\frac{3}{4}$

Notering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	20 Mei 1927	13 Mei 1927	6 Mei 1927	20 Mei 1926	20 Mei 1925
New York voor Middling ...	16,20 c	15,75 c	16,— c	18,75 c	23,80 c
New Orleans voor Middling	15,74 c	15,33 c	15,57 c	17,97 c	23,60 c
Liverpool voor Middling ...	8,91 d	8,72 d	8,75 d	10,28 d	12,82 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '26 tot 13 Mei '27	Overeenkomstige periode	
		1925/26	1924/25
Ontvangsten Gulf-Havens.	12523	9201	9158
„ Atlant.Havens	2406	2074	2451
Uitvoer naar Gr. Britannië	6043	4080	4297
„ „t Vasteland etc.	1639	1072	850
„ „ Japan.....			

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	13 Mei '27	Overeenkomstig tijdstip	
		1926	1925
Amerik. havens.....	1806	939	630
Binnenland	743	1394	416
New York	222	33	175
New Orleans	478	275	151
Liverpool	1069	569	642

KOFFIE.

In de afgelopen week deed zich niets bijzonders voor. Ook ditmaal moet wederom worden vastgesteld, dat de toestand onveranderd bleef en de stemming kalm. Thans waren het de kost- en vracht-aanbiedingen van Santos op prompte verscheping, die hoofdzakelijk invloed hadden op den loop van de markt. De slechte afzet, waaronder ook Brazilië in de laatste weken te lijdend heeft gehad, is aanleiding geworden, dat vooral te Santos de exporteurs zich gaarne bereid toonen om de consumptie tegemoet te komen. De prijzen voor prompte verscheping, die aldaar in den laatsten tijd reeds gestadig waren afgebrokkeld, zakten dan ook deze week nog 1/6 à 2/- in en bovendien werden in sommige gevallen niet al te groote onderbiedingen, die van hieruit waren geseind, onmiddellijk aangenomen. Met Rio is het enigszins anders gesteld, daar de voorraad van deze soort in de afscheephaven nog altijd zeer beperkt is, hoewel sedert het begin dezer maand de dagelijksche aanvoeren uit het binnenland iets zijn toegenomen, hetgeen er op wijst dat partijen uit den nieuwen oogst beginnen af te komen. De prijzen dezer soort zijn sedert het vorig bericht onveranderd gebleven.

Nederlandsch-Indië was in de laatste dagen met Palembang Robusta voor prompte verscheping iets — zij het ook weinig — gemakkelijker, doch zaken kwamen hierin slechts bij hooge uitzondering tot stand.

Ook ditmaal was aan de termijnmarkt de omzet van weinig beteekenis en de prijzen ondergingen slechts zeer weinig verandering, zoodat zij op het oogenblik voor het Gemengd contract bijna geheel gelijk zijn aan die van een week geleden, terwijl het Santos-contract voor de verst verwijderde maanden nog 1/2 ct. inzakte.

Een particuliere mededeeling uit New-York berichtte, dat aldaar uit Rio een raming is ontvangen van 5 miljoen balen voor den aanstaanden Rio-oogst, hetgeen 1/2 à 1 miljoen meer is dan tot nu toe vrij algemeen was aangenomen. Daar echter niet vermeld werd van wien deze raming afkomstig is en zelfs niet of zij van geloofwaardige zijde is ontvangen, heeft het bericht niet veel indruk gemaakt.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 72/- à 74/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 75/- à 77/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 65/9 à 66/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Mei/Juni verscheping, 34 ct.; Palembang Robusta, Juni/Juli verscheping, 33 1/2 ct.; Mandheling Robusta, Juni verscheping, 36 1/2 ct., alles per 1/2 KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-notering van Superior Santos werd ver-

laagd van 53 op 52 ct. per 1/2 KG., die van Robusta bleef onveranderd 47 ct.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
24 Mei	41 1/2	39 1/4	37 1/2	36 1/2	40 1/4	37 7/8	35 3/8	34 1/4
17 „	41 1/2	39 1/4	38	37	40 7/8	37 3/4	35 3/8	34 1/4
10 „	41	39 3/8	38 7/8	38	40 3/8	37 7/8	35 3/8	34 1/8
3 „	41	39 3/8	38 7/8	38	40	37 7/8	35	34

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Maart
23 Mei	\$ 13,30	\$ 11,78	\$ 11,42	\$ 11,25
16 „	„ 13,50	„ 11,86	„ 11,46	„ 11,28
9 „	„ 13,54	„ 11,81	„ 11,45	„ 11,24
2 „	„ 13,27	„ 11,70	„ 11,36	„ 11,10

Rotterdam, 24 Mei 1927.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7 ¹)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4 ¹)	
23 Mei 1927	166.000	23.825	994.000	24.100	515/16
16 „ 1927	139.000	23.900	949.000	24.500	515/16
9 „ 1927	130.000	24.250	1.014.000	25.000	559/64
24 Mei 1926	176.000	25.750	1.296.000	26.000	719/32

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
21 Mei 1927 ...	67.000	3.130.000	179.000	8.504.000
22 Mei 1926 ...	41.000	3.654.000	155.000	8.246.000

¹) In Reis.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Mei in duizenden balen.

	1927	1926	1925	1924	1923
Voorraad in Europa..	1.732	1.614	1.709	1.658	1.900
Stoomend (Brazilië ..	455	449	444	288	533
n. Europa (Oost-Indië.	69	29	12	47	5
	2.256	2.092	2.165	1.993	2.438
Voorraad Ver. Staten	807	694	695	652	1.033
Stoomend } naar Brazilië ..	439	304	183	474	164
Ver.Staten }					
	3.502	3.090	3.043	3.119	3.635
Voorraad in Rio	126	74	93	239	936
„ „ Santos..	882	1.354	2.168	1.057	1.535
„ „ Bahia ..	20	15	31	30	17
„ „ Victoria.	7	—	—	—	—

Totaal *4.537 *4.533 *5.335 *4.445 6.123

Op 1 April *4.558 *4.786 *5.389 *3.964 6.984

1926 1925 1924 1923 1922

Op 1 Juli *4.571 *5.085 *5.071 *5.340 8.639

	1 Juli 1924	4.592.000 balen
	1 Mei 1925	2.644.000 „
	1 Juli 1925	1.786.000 „
* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Sao Paulo..	1 Apr. 1926	3.902.000 „
	1 Mei 1926	3.531.000 „
	1 Juli 1926	2.833.000 „
	1 Apr. 1927	3.888.000 „
	15 Apr. 1927	3.493.000 „

THEE.

De afgelopen week gaf op 19 dezer een Amsterdamsche veiling te zien die een aanbod van 23.000 kisten Ned.-Ind. thee directe aanvoer omvatte. De verwachtingen voor deze veiling waren hoog gespannen en deze werden door den afloop niet teleurgesteld. Er was veel belangstelling zoodat de veiling een vrij vlot verloop had, en de prijzen van 3 tot 15 cts. hooger waren dan die in vorige veiling. Het waren voornamelijk de middensoorten en ook de gewone kwaliteiten, die de leiding hadden bij de prijsverhoogen, terwijl vooral gruisstheën zeer gezocht waren. Voor stof

en gebroken thee bestond veel vraag van binnenlandsche zijde en deze konden een avans boeken van boven de 20 cts. De betere soorten waarvan de prijzen in de achterliggende maanden het minst geleden hadden, behaalden thans de kleinste prijsverbetering. Deze bedroeg van 3 tot 9 cts.

Het gemiddelde prijsniveau van de geheele veiling toonde bij de vorige, een vooruitgang aan van bijna 14 ct. per h. KG. en de middenprijs beweegt zich thans op een niveau van ruim 86 cts. per h. KG. in entrepôt.

Er werden slechts enkele partijtjes ten slotte opgehouden. De volgende veiling is vastgesteld op 9 Juni en zal ongeveer 19.000 kisten omvatten.

STEENKOLEN.

De kolenmarkten aan deze en aan gene zijde van de Noordzee hebben gedurende de afgelopen berichtperiode geen teekenen van bijzondere levendigheid gegeven. Vrijwel algemeen begint zich gebrek aan afzet af te teekenen en vooral ook in Westfalen is men begeerig naar nieuwe orders. De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 10.75
Durham Ongezeefde	„ 11.50
Cardiff 2/3 large, 1/3 smalls	„ 14.50
Schotsche Gezeefde	„ 10.—
Yorkshire Gewasschen Doubles	„ 14.—
Westfaalsche Vefförder	„ 14.—
„ Vetstukken	„ 16.—
„ Smeenootjes	„ 15.—
„ Gasvlamförder	„ 14.—
„ Gietcokes	„ 16.50

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.—. Markt flauw.

IJZER.

In Engeland heeft de daling der prijzen nog niet de verwachte toeneming der vraag tengevolge gehad. Men krijgt den indruk, dat de hieronder vermelde noteeringen voor Cleveland-ijzer ook al niet meer gehandhaafd worden.

De Belgische ruwrijzermarkt is, nu het Fransch-Belgisch-Luxemburgsch prijkskartel geen officieele noteeringen meer afgeeft, zeer verward. Men houdt er rekening mede, dat zaken worden gedaan beneden de vermelde prijzen. Op de staalmarkt is de stemming omgeslagen, de vraag is toegenomen en de prijzen zijn enkele shillings gestegen. De Fransche producenten hebben besloten voor Juni tot prijsverlaging over te gaan, Moulage No. 3 wordt frcs. 460.

	Noteering in de week van		
	9/15 Mei 1927	16/22 Mei 1927	17/23 Mei 1926
Ruwijzer.			
<i>f. o. b. Middlesborough</i>			
Cleveland Foundry no. 1	Sh. 77/6	Sh. 77/6	Sh. 75/6
„ „ „ 3	75/-	75/-	73
„ „ „ 4	74/-	74/-	72
Hematite East Coast mixed numbers	81/	80/-	77/6
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>			
Moulage P. L. no. 3	Frs. 500,—	Frs. 500,—	Frs. 420,—
Semi-phosphoreuse	535,—	535,—	457,50
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>			
Giessereiroheisen no. 1	Mk. 88.—	Mk. 88.—	Mk. 88.—
„ „ „ 3	86.—	86.—	86.—
Hämatit	93.50	93.50	93.50
<i>f. o. b. Antwerpen</i>			
Gieterij ruwrijzer no. 3	Sh. 64-65	Sh. 64-65	Sh. 66/-
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>			
Stafijzer	Sh. 92-93	Sh. 94-95	Sh. 95-96
Plaatijzer 5 mM.	117	117/6-118	100-101/6
„ 3	122/6	125	110-111

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Stan-daard	Koper Electro-lytisch	Tin	Lood	Zink
23 Mei 1927..	54.7/6	61.2/6	295.2/6	24.15/-	29.2/6
16 „ 1927..	54.17/6	61.7/6	290.15/-	25.2/6	29.2/6
19 „ 1927..	55.7/6	61.15/-	299.2/6	25.12/6	29.12/6
2 „ 1927..	54.12/6	61.5/-	298.17/6	25.17/6	29.7/6
25 Mei 1926..	56.3/-	64.7/5	268.17/6	28.12/6	32.2/6
20 Juli 1914..	61.-/6	..	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt was de afgelopen week zeer kalm en er werden slechts ongeveer zes booten bevracht. Van de St. Lawrence hebben de bevrachters voor de maand Mei aanmerkelijk overbevracht en men verwacht tegen het eind van deze maand een opeenhooping. De vrachten zijn over het algemeen zwakker geworden. Per prompt werd van Montreal naar Antwerpen/Rotterdam 16 cents per 100 lbs. betaald, optie Hamburg/Bremen 17 cents of Danzig 21 cents. Van de St. Lawrence werden een paar booten per eerste helft Juni gedaan; naar Antwerpen/Rotterdam werd 15 cent per 100 lbs. betaald.

De suikermarkt van West-Indië was zeer flauw gestemd. De eenige bevrachting is een 4100 tonner van Cuba naar U.K./Continent per eerste helft Juni tegen 21/6. De North Pacific bleef kalm. Voor de eerstvolgende maanden is geen vraag; per Augustus wordt echter 35/- van Portland/Puget in uitzicht gesteld naar U.K./Continent. Daar van de River Plate practisch gesproken geen Mei-tonnage meer beschikbaar is, is een flinke vraag naar Juni-tonnage ontstaan, doch ook voor de eerste helft van deze maand is tonnage schaarsch. Voor Juni-belading werd tot 28/3 betaald van boven La Plata havens naar U.K./Continent. Juni/Juli betaalde 26/6 en Juli/Augustus 26/-. Van Bahia Blanca werden verscheidene booten bevracht naar Havre/Hamburg range tegen 27/- en van dezelfde laadhaven is naar Genua direct 29/- betaald.

De chilispetervrachtenmarkt was voor alle posities flauw gestemd. Per Augustus is 2000 ton geboekt naar Duinkerken/Hamburg range tegen 28/6. Een boot van 4400 ton werd bevracht van Juni/Juli tegen 30/9 naar Bordeaux/Hamburg range met de opties Noord-Spanje en Scandinavië tegen evenredige vrachten. Ofschoon nog eenige wilde booten aan de markt zijn voor verschillende posities van Juni tot November/December, zijn reeders over 't algemeen niet geneigd minder dan 32/6 te accepteren naar het Continent.

De Oostelijke afdelingen bleven kalm, doch de vrachten zijn vast gebleven. Voor sojaboonen was de markt vast en er werden verscheidene partijen bevracht van Wladiwostock per Juni/Juli, September en October op basis van 30/- naar Rotterdam of Hamburg, 31/3 Hull of Scandinavië. Australië was levendig en de vrachten vertoonden een neiging tot stijgen, speciaal voor vroege posities. Van Zuid-Australië/Victoria/Sydney werd bevracht naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent tegen 41/3 per begin Juni, 40/- per laatste helft Juni en 37/6 per 20 Juni/10 Juli.

Van den Donau werd iets minder bevracht dan de vorige week, doch de markt is vast. Op het oogenblik is de vraag hoofdzakelijk naar Denemarken direct en er werd tot 21/- betaald basis 3 loshavens, Mei/Juni belading. Van de Zwarte Zee zijn nog steeds geen bevrachtingen te vermelden.

De Middellandsche Zee is iets kalmer geworden, doch de vrachten zijn weinig veranderd. Voor erts werd o.m. betaald: La Goulette/Tyne Dock 7/-, Melilla/Stettin 6/6, Barcelona/Rotterdam 6/4½. Fosfaat was kalm. De markt van de Golf van Biscaye was iets vaster. Bilbao/Rotterdam betaalde 5/10½, Middlesbro 7/-, Santander/Cardiff 6/6.

De Engelsche kolenvrachtenmarkt was vast gestemd, speciaal naar de Middellandsche Zee. Van Wales werd o.m. betaald: Rouaan 3/9, Alexandrië 14/-, Colombo 18/6, Las Palmas 9/9, Montreal 8/- en van de Oostkust: Stockholm 5/3, Hamburg 4/-, Rouaan 3/9, St. Vincent C. V. 10/6.

RIJNVAART.

Week van 15 Mei t/m. 21 Mei 1927.

De aanvoeren van zeezijde waren matig. Tegenover matige vraag was het aanbod van leege ruimte meer dan voldoende. De ertsvrachten bedroegen f 0,40 met ¼ en f 0,50 met ½ lostijd. Naar den Bovenrijn betaalde men gemiddeld f 0,75/0,85 voor ruwe producten met resp. ¼ en ½ lostijd. Het sleeploon varieerde tusschen het 27½ en 32½ cts. tarief. De waterstand bleef gunstig. In het laatst der week trad zoowel te Rotterdam als in de Ruhrhavens eenige verbetering in. In Rotterdam werden de aanvoeren levendiger, terwijl de beschikbare ruimte schaarscher werd.

In de Ruhrhavens betaalde men in het laatst der week M. 0,70 per ton voor exportkolen met vrij sleepen.